

Prenumerata:
 W Warszawie: rocznie rs. 6
 półrocznie rs. 3. kwartalnie rs. 1
 kop. 50. miesięcznie kop. 50.
 Dodatek na koszt administracy-
 cyjne wydania porannego miesię-
 cznie kop. 10.
 Za dwukrotne odnośnienie do do-
 mu dopłata przez powyższego do-
 datku miesięcznie kop. 10.
 Na prowincji i w Cesar-
 stwie z jednorazową przesyłką:
 rocznie rs. 9. półrocznie rs. 4
 kop. 50. kwartalnie rs. 2 kop. 25.
 Za granicą: miesięcznie rs. 1
 kop. 20.
 Numer pojedynczy wydania po-
 rannego k. 3, wieczornego k. 5.

KURIER WARSZAWSKI.

Wydanie wieczorne.

ROK SZESZCZĄDZIESIĄTY TRZECI.

Rękopisów nadsyłanych do redakcji nie zwraca się.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor *Kurjera Warszawskiego* codziennie od godz. 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godz. 10-ej rano do 1-ej w południe.

Ogłoszenia:

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.
 Nekrologja: za jeden wiersz 15 kop.
 Zwyczajne ogłoszenia: za jeden wiersz pierwszy raz 10 k., każdy następny raz 8 kop.
 Małe ogłoszenia: za jeden wiersz pierwszy raz 2 kop., każdy następny raz 1 1/2 kop.
 Przewodnik adresowy: za 1 wiersz rocznie rs. 30. Ogłoszenia do „Przewodnika” przyjmuje wyłącznie Biuro Ogłoszeń Rajchmana i Fendlera, ulica Senatorska nr 18.

Jutro odprawione będą w kościele św. Aleksandra (na placu Trzech krzyży) pierwsze nieślubny, rozpoczynające odpust z tytułu pamiątki poświęcenia rozpoczętego kościoła.

Konsekracji takowego dopełnił w r. 1826-ym ks. Wojciech Skarszewski, arcybiskup i prymas Królestwa.

Przegląd polityczny.

Donosiliśmy, że w zamku austriackich książąt Loevensteinów, Haid, odbył się niedawno zjazd t. z. katolików socjalnych. Rozumieć pod tem należy po prostu katolików, którzy pragną rozwiązać kwestję socjalną w duchu zgody z podstawami chrześcijańskimi państwa i społeczeństwa. W kongresie tym, troskliwie dotąd ukrywanym pod tajemniczą zasłoną, uczestniczyła przeważnie arystokratyczna szlachta i duchowieństwo. Chociaż zjazd odbył się jeszcze w końcu czerwca, teraz dopiero przeniknęły do wiadomości publicznej niektóre wytyczne punkty uchwalonego w Haid programu reform socjalnych, które podjąłby należało celem podniesienia materialnego i moralnego warstw pracujących.

Zgromadzenie uznano za potrzebne i pożyteczne tworzenie związków rękodzielniczych (*Innungen*), któreby powoli i stopniowo grupowały w swem łonie wszystkie jednostki, w pewnej gałęzi rękodzielnicstwa pracujące. Dalej żąda program tworzenia izb rękodzielniczych, na wzór handlowych, i sądownictwa, wykonywanego przez syndykaty odpowiednio złożone z członków danego związku. Żąda egzaminów dla czeladzi i patentów uzdolnienia na majstrów, książek robotniczych, obowiązkowego wypoczynku w dni świąteczne i niedzielne, unormowania stosunków zbytu w ten sposób, aby po upływie okresu przejściowego prawo do zbytu wyrobów miały tylko związki rękodzielnicze, ewentualnie osoby należące do tychże. Nareszcie zajmuje się program stosunkami wielkiego przemysłu i domaga się

korporacyjnej tegoż organizacji. Placa — wedle dalszych ustępów uchwalonego planu organizacji stowarzyszeń rękodzielniczych — ma być prawdziwym i niesfałszowanym równoważnikiem pracy, tak iż urząd tychże wzajemny powinien polegać na zasadach najsprawiedliwiej odważonego stosunku pomiędzy ilością pracy i płacy. W każdym razie ta ostatnia powinna zapewnić rękodzielnikowi niezbędne warunki bytu materialnego i stworzyć możność zaoszczędzenia na chwilę krytyczną.

Ks. biskup chełmiński wydał okólnik do duchownych, którzy otrzymali święcenia kapłańskie po wydaniu falkowskich ustaw majowych i wskutek niemożności dopełnienia warunków, narzuconych kościołowi przez państwo, musieli bawić dotąd bez chleba po za granicami królestwa pruskiego. Okólnik wzywa tychże do powrotu na łono ojczyzny, gdzie będą mogli w duchu nowego prawa z dnia 11-go b. m. objąć posady wikariuszów. Prawo to wchodzi w życie z dniem 1-ym sierpnia r. b.

Z obszerniejszego tekstu mowy poniedziałkowej Gladstone'a w izbie gmin, tudzież z *interview*, którym zaszczylił korespondenta wiedeńskiej *Neue fr. Presse* jeden z ministrów angielskich (domyślamy się, że Childers), wypływa jasno, jak wielką rolę grały pobudki polityczne w zrzeczeniu się przez rząd angielski korzyści, które, zdaniem jego, tkwiły dla Anglii w umowie, zawartej z towarzystwem sueskim przez Lessepsa. Ministrowie nie taili, że mowy ten był dla nich rozstrzygającym. I rzeczywiście to wszystko, co w gorących rozprawach przeciw kolonialnej polityce rządu francuskiego wygłosili przyjaciele sir Stafford Northcote i markiza Salisbury w obu izbach, spotęgowałoby do takiego stopnia wzajemne rozgorzenie, panujące w Anglii i Francji, że ani p. Gladstone'owi, ani w razie klęski rządu, jego następcy nie powiodłoby się może ugasic pożaru nienawiści, który ogarnąłby dwa narody. Kwestja, która w ostatnich czasach miała charakter przeważnie handlowy, z chwilą przyjazdu pana Waddingtona do Londynu zmieniła się w po-

lityczną. P. Gladstone nie wahał się oświadczyć publicznie w parlamencie, iż dla utrzymania tradycyjnych stosunków przyjaźni z sąsiednim mocarstwem, a może i z innymi państwami, nie mógł skrzyżtać z przywilejów faktycznego władania w Egipcie, lecz wolał raczej odłożyć na później rozwiązanie sprawy kanału sueskiego, nie pozbawionej natomiast kwestji międzynarodowej.

Dzienniki angielskie od tygodnia zajęły się gorliwie kwestją stosunku Turcji do Niemiec i potrójnego przymierza. *Times* otrzymały wrzeczono niezadowolone wskazówki z Konstantynopola i Berlina, zwiastujące pewne oziębienie poufalitych stosunków, wiążących od dłuższego czasu W. Portę z rządem niemieckim. Książę Bismark dostrzegł w postępowaniu W. Porty pewnej niejednolitości; nie podobała mu się misja Serwera baszy do Petersburga i układy toczone tam w sprawie przyszłej organizacji Armenii tureckiej; nie podobało mu się ostentacyjne serdeczne przyjęcie przez sultana francuskiego admirała Krantzta, ani w ogóle pewna kokieteryja, skierowana w stronę Francji. Fakta te niełatwo dadzą się pogodzić z próbami, podjętymi przez W. Portę w Berlinie, wybadania, pod jakimi warunkami Turcja mogłaby przystąpić do potrójnego przymierza. O tożsamości interesów tureckich z interesami trzech sprzymierzonych mocarstw w zakresie kwestji wątpić nie można. Sojusz byłby naturalnym i książę Bismark niewątpliwie oddawna wziął go w rachubę.

Być może, iż doniesienia stambulskie *Times*ów są manewrem, usiłującym w Berlinie obudzić podejrzliwość księcia Bismarka dla Francji, co by w dzisiejszych niesnaskach Anglii z rządem państwa wyszło na korzyść pierwszej. Ostatnie *Daily News* donoszą, iż do Stambułu nadeszły świeżo warunki, postawione przez księcia Bismarka Turcji, pod którymi zostałaby dopuszczona do potrójnego przymierza. Gdyby wiadomości *Times*ów były prawdziwymi, warunki te wyglądałyby na *ultimatum* ze strony księcia kanclerza.

Br. Z.

Z Paryża.

(Dokończenie.)

Wiktor Hugo w swojej „Legendzie wieków” — w piątym i ostatnim jej tomie woła wprawdzie do ptaszek:

*O rossignol de l'aurore, alouette du jour,
 Vous, gais pillards des blés, des scigles et des orges —
 Moineaux, Vous, amoureux de l'azur rouge-gorges,
 Fauvettes qui planez de l'aube jusqu'au soir,
 O! bons petits oiseaux, tout est fait pour oimer!*

zwierzęta jednak obyłyby się bardzo chętnie bez tych sposobów miłowania ich, jakie człowiek praktykuje.

Niemniej jednak rodzaj ludzki dąży do poprawy. Dowodem tego jest utworzenie się tu towarzystwa „Przódem nadużyciu wiwisekcji”, a obszernie granie władzy, jaką sobie nad zwierzętami nadajemy, często już dyskusji podlegać zaczyna. Pewien profesor został nawet uderzony parasolką przez jakąś damę w kolegium francuskim za to, iż wywody swoje popierał doświadczeniami ostremi na żywej małpie.

Ze jakiś uczony może sprawdzać za pomocą wiwisekcji wyniki teoretycznych badań — to przypuszczenie można, ale iżby wiwisekcja publicznie dokonywana nauczyła kogoś czegokolwiek — temu przeczę stanowczo! Torturuje się nieszczęśliwe zwierzę przed... gapiami, którzy widzą kontorsje zwierzęcia nie więcej. Członek akademii nauk w Bordeaux, p. Anatol Laquin, ogłosił publicznie list, z którego cytuję następujący ustęp:

„W ostatnim stuleciu istniała tortura. Pothier, sławny prawnik, sam uznawał „z wielką słusnością”, iż oddaje ona olbrzymie usługi sprawiedliwości i że „niczem jej zastąpić niepodobna”. A jednak należało ją znieść i zniszono ją. Czyż istnieje dziś choćby jeden prawnik, któryby domagał się powrotu do ustanowienia tortury? Wszakże zaledwie przed kilkoma wiekami fakultetowi

medycyny w Montpellier oddawano skazanych na śmierć zbrodniarzy, celem krajania ich żywcem w celach naukowych. Niema wątpliwości — i temu żaden operator nie zaprzeczy — iż było to daleko więcej naukowym, aniżeli to czego sobie pozwalają dzisiaj. Dlaczegoż tak się obecnie nie dzieje? Dlaczegoż każdy to wie i na wielkie dziś podnoszone pytanie jedna jest tylko odpowiedź i to ta sama, jaką przed wiekami dano doktorom z Montpellier i stronnikom wielkiego prawnikawcy z Orleanu: „Ludzkość przoduje wszystkiemu i panuje nad wszystkim i wieki przeszłe dziwić się będą naszemu barbarzyństwu. Męczyć zwierzę choćby w celach najbardziej pożytecznych, jest to popełnić ochocko i z namysłem okrucieństwo i zbrodnię. Żal mi tych, którzy są pod tym względem innego zdania.”

Obroncy wiwisekcji odpowiadają, iż królik to nie człowiek. Franciszek Sarcey zaś po wylczeniu rozmaitych sposobów, w jakie poświęcamy kurczęta i cielecia na ołtarzu gastronomii dodaje:

„Szanowny akademik bordoski jada zapewne czasami raki... Czy sądzi on, iż raki owe tak bardzo są zachwycone tem, że je żywcem gotują, jakby jakich heretyków i że je następnie w krótkim czasie duszą? Czy on wie, że być żywcem spalonym to najstraszniejsza męczarnia? I jakże śmie takie męki zadawać nieszczęsnym pancernikom? Czyż szanowny akademik bordoski nie wie, iż jeszcze zanim owe raki wpakują do wrzącej wody, poddają je naprzód operacji, której opisywać nie chcę, ale której bez wielkiego krzyku nie zniósłby z pewnością szanowny akademik bordoski. Rak nie krzyczy, jedynie tylko dlatego, aby tem zrobić przyjemność akademikowi, który go mieści pomiędzy rybami, a jak wiadomo, ryby są milczące — jak wielkie boleści...”

Ostatnim wnioskiem Sarceya jest, iż względem zwierząt nie mamy obowiązków takich, jakie mamy względem bliźnich naszych. To pewna, temu nikt nie przeczy. Ale w każdym razie jakiegoś obowiązku mamy i idzie tylko o oznaczenie ich granicy.

Przyjętem jest dziś, iż nie godzi się dręczyć zwierząt bez przyczyny, jest to przestępstwo, przeciw któremu działa towarzystwo opieki nad zwierzętami i które jest karane przez prawo według t. z. prawa Grammonta. Wiadomo, iż psy najzłośliwsze łagodnieją w jednej chwili wobec pewnych ludzi, lud zaś prosty ma pewien przesąd, na podstawie którego przychylnie traktuje podróżnego, którego pies dobrze przyjmuje. Nie szukając wywodów sięgających aż do św. Franciszka — wielu ludzi sławnych wielką dla zwierząt okazywało czułość...

...Ptaki — pisze Jerzy Sand w „Historji swojego życia” — są jedynymi istotami w rzedzie stworzeń, na które nie wywieralam nigdy wpływu czarodziej-skiego. Jeżeli jest zarozumiałością chwalić się tem, to je za to bardzo przepraszam... Pewnem jest, iż każdy człowiek ma wyraźny, a czasem i gwałtowny pociąg lub wstręt do pewnych zwierząt. Pies gra bardzo wielką rolę w życiu ludzkości i jest w tem pewno jakaś tajemnica dotąd niezgłębiona. Miałam raz służącą, która okazywała szczególną upodobanie do prosiąt i która mdlała z rozpaczy, gdy je widziała w rękach rzeźników. Ogólna przyczyna tego zjawiska leży może w tem, iż wszystkie typy wydzielone różnym rasom zwierząt koncentrują się w człowieku. Fizjognomiści zauważyli pewne podobieństwa fizyczne. Któż może zaprzeczyć istnieniu podobieństw moralnych? Czyż niema pomiędzy ludźmi wilków, lisów, orłów, wróbli, motyli? Ale ptak jest istotą wyższą w rzedzie stworzeń. Lot jego mieści go materialnie powyżej człowieka i Lot jego mieści go materialnie potęgę życiową, której genjusz nadaje mu pewną potęgę siebie jeszcze nie zdołał. A jako muzycy i poeci ptaki są bez wątpienia lepiej przez naturę uposażeni. Człowiek-ptak to artysta...”

Pani Sand podała do potomności wielkie czyny swojej makolągwy, którą nazywała „Jonquille”. Wychowywała dwie makolągwy z różnych gniazd i różnych odmian. Jedna z nich miała pierś żółtą, druga gorset popielaty. Pierwsza nazywa-

Lokalne komitety kolejowe

W wyższych sferach administracyjnych agituje się bardzo ważny projekt urzędów kolejowych w celach opieki nad miejscowymi interesami ekonomicznymi.

Mówimy tu o „lokalnych komitetach dróg żelaznych”, o których pokrótce wspominaliśmy już wczoraj według informacji ostatnich dzienników petersburskich.

Wypada nam lepiej rozejrzeć się w urzędzeniu i celach komitetów.

Projekt ministerjalny powiada, iż będą one powołane do życia we wszystkich większych ogniskach handlu i przemysłu, korzystających już naturalnie z komunikacji dróg żelaznych. Przenosząc to orzeczenie na grunt naszych stosunków, wypada się spodziewać, iż komitety te powstaną w Warszawie, Łodzi lub Piotrkowie, Lublinie, oraz na jednej ze stacji nowobudowanej się drogi iwangrodzko-dąbrowskiej, jako przecinającej górnicze okolice Królestwa. Nie wymieniamy tu Kalisza, chociaż w zupełności na to zasługuje, ponieważ miasto to dotąd nie jest połączone z resztą kraju i w handlu swoim zwraca się bezustannie do pośrednictwa ościennych kolei pruskich.

Powyższe rozmieszczenie komitetów obejmuje tylko punkta najważniejsze, nie wiemy bowiem, jak daleko sięgają zamiary ministerjalne co do ilości nowych urzędzeń.

Z kolei spojrzmy na skład komitetów.

Przewodniczącym w komitecie będzie mianowało ministerstwo komunikacji spośród członków miejscowej inspekcji dróg żelaznych, członkowie zaś komitetów będą w części z wyborów, w części z urzędu. Pierwszych ma wybierać nie jscowe kupiectwo, przemysłowcy i obywatele, to jest osoby wysyłające towary, w liczbie zaś drugich znajdować się mają: inspektorowie dróg żelaznych, położonych w granicach komitetu, przedstawiciele zarządów tychże dróg, reprezentanci ministerstwa skarbu i innych ministerstw według ich uznania, wreszcie zarządzający ruchem wojsk na kolejach, lecz ci ostatni tylko z uczestnictwem w sprawach bezpośrednio dotyczących ich wydziału. W ten sposób zorganizowane komitety kolejowe będą miały na celu zarówno zadania administracyjne, jak i ekonomiczne.

Zwracamy uwagę wyjątkowo na ich kompetencje ekonomiczną, jako najbardziej nas interesującą. Jest ona dość obszerna. Komitety kolejowe mają przestrzegać, ażeby przepisy dotyczące dróg żelaznych uwzględniały potrzeby i warunki miejscowe, ażeby taryfy przewozowe na kolejach odpowiadały potrzebom towarodawców, słowem przedsięwziąć środki,

regulujące ruch towarowo-handlowy na drogach żelaznych.

Nierównie ważniejszym zadaniem komitetów będzie inicjatywa w sprawach budowy bocznych dróg żelaznych od stacji linii głównej do rozmaitych punktów handlowo-przemysłowych, fabryk, zakładów, składów itd., oraz budowy dróg podjazdowych.

W zakresie kompetencji komitetów leży też udzielanie pozwoleń na budowę składów towarowych na gruntach dróg żelaznych, powiększanie taboru kolejowego w miarę potrzeby itd.

Z drugiej znowu strony komitety mają rozstrzygać skargi osób wysyłających towary i pasażerów na drogi żelazne w razie błędnego stosowania przez nie taryf kolejowych i przepisów transportowych; wreszcie komitety przestrzegają ścisłości w wykonywaniu praw i przepisów kolejowych, porządku wysyłania towarów, prawidłowości wagi, kolei rozdziału wagonów pomiędzy odstawcami towarów.

W razie potrzeby komitet deleguje jednego ze swoich członków na stacje drugorzędne dla załatwienia spraw, wynikłych z nieporozumień pomiędzy odstawcami towarów a drogą żelazną. Wszelkie kwestje komitet rozstrzyga większością głosów, w razie zaś protestu drogi żelaznej lub dwóch członków z wyboru, a także na wniosek przewodniczącego, odnośne kwestje będą oddawane do opinii ministerstwa komunikacji. Decyzje komitetu będą wprowadzane w wykonanie przez przewodniczącego, który jednak w sprawach przechodzących jego kompetencje ma zasięgać opinii ministerjalnej. Specjalna instrukcja ministerstwa bliżej określi wzajemny stosunek komitetów do inspekcji dróg żelaznych.

Z powyższego widzimy, iż atrybucje nowozaprojektowanych urzędzeń obejmują sprawy ekonomiczne pierwszorzędnej wagi.

Obrona interesu odstawców, którzy dziś występują z ciągłymi pretensjami do dróg żelaznych oraz zażaleniami na wysokie taryfy i trudności transportowe, wreszcie inicjatywa budowy dróg bocznych i podjazdowych, stanowiących oddawna *pium desiderium* rolników i przemysłowców—wszystko to przekonywa, iż miejscowe potrzeby mogą znaleźć w komitetach dzielnego obrońcę.

To też pragnąć tylko wypada, ażeby projekt powyższy jaknajprędzej został urzeczywistniony.

K. W.

Echa z Czech.

(Wybory.—Sejm tegoroczny.—Stosunek do Niemców.—Drugi teatr niemiecki w Pradze.—Muzeum.—Otwarcie teatru narodowego.—Z literatury.—Przekłady z polskiego.)

Znany już czytelnikom nadzwyczaj pomysłny rezultat wyborów do sejmku czeskiego wywołał wielką wrzawę pomiędzy Niemcami.

się widywać mnie ciągle i oswoił się zupełnie. Żył on tam pieczętkami opłatkowemi, które dobierałam białe z obawy aby się nie otrul. Przychodził on na papier podczas gdy pisałam, jadł sobie swobodnie pokruszony opłatek i potem wracał śpiewać do swojej ulubionej szufladki. Czasami schodził tuż pod moje pióro i musiałam go spędzać, żeby się nie napił świeżego atramentu. Pewnego wieczora, nie słysząc go i nie mogąc się go doczekać, zaczęłam go szukać wszędzie i znalazłam z mego przyjaciela tylko dwie tylnie łapki pomiędzy oknem i futryną. Nie powiedział mi biedak iż czasem lubi na spacer wychodzić i służąca zgniotła go zamykając okno.”

Gdy pierwszy raz Adam Mickiewicz przybył na lekcję do kolegium Francji w towarzystwie jednego ze swoich przyjaciół, spostrzegł wprost przed sobą człowieka, którego wzrok tak przykre zrobił na nim wrażenie, iż rzekł do przyjaciela: „To musi być zły człowiek.” Przyjaciel żartował sobie z wrażliwości poety i utrzymywał, iż człowiek ten o bystrym i groźnym wzroku może być najłagodniejszym z ludzi. Gdy tak rozmawiają, wchodzi administrator kolegium i przedstawia Mickiewiczowi w osobie tego właśnie strasznego człowieka—sławnego Magendi. Groźny ten wiwsektor, gdy po raz pierwszy użyto chloroformu przy operacji chirurgicznej, był temu przeciwny, pod pretekstem, iż jest to „ukradzenie bólu, który musiał być przez Opatrzność przewidziany i nie bez celu zesłany.”

Adam Mickiewicz upodobał sobie raz myszkę, którą pieścił jak Jerzy Sand swego świerszcza. Gdy mysz owa dni swoje skończyła, zapytywał mnie czemu przypisać należy ten smutny wypadek. Wszakże opływała w obfitościach... Dawał jej istotnie poeta chleba i cukru więcej, niż chciała i zjeść mogła, ale zapomniał dać jej wody! Nie można zawsze o wszystkim pamiętać, jak mówi francuskie przysłowie.

Adam Mickiewicz w kolegium Francji przedstawiał sprawę zwierząt z podniosłego punktu widzenia.

„Zastanawiając się nad wartością i jej istotą, a

Codzieln nadchodzą z Wiednia echa przerażenia, połączone z gwałtownymi wybuchami nienawiści dla Czechów; mniejsza jednakże o to, faktem jest, iż sejm czeski ma większość narodową i że ona jest żywiołem decydującym!

Nie należy się obawiać, ażeby czesi za przykładem Niemców chcieli nadużywać swej większości, gdyż polityka czeska nie dążyła nigdy do prześladowania innych, lecz kierowała się zawsze ideą obrony narodowości własnej. Przewodcy czescy opierali swój program polityczny głównie na historycznych prawach korony św. Wacława, a Rieger niegdyś jasno określił stanowisko Czechów, mówiąc: „Nie chcemy walki szczepowej i plemiennej, chcemy tylko autonomji naszego kraju w myśl sankcji pragmatycznej i konstytucyjnego równouprawnienia narodowości, a gdy to osiągniemy, okażemy jak umiemy szanować narodowość drugą.”

Idzie teraz tylko o to, jak Niemcy pojmy wyraz „równouprawnienie”; jeżeli to słowo ma znaczyć zawsze „pierwszeństwo dla Niemców i osobne przywileje dla Niemców w Czechach”, to nie będzie mogło być mowy o zgodzie i pojednaniu.

Charakterystycznym jest, iż w tej chwili właśnie Niemcy wnoszą do sejmku petycję o pół miliona guldów na budowę drugiego teatru niemieckiego w Pradze. Zapomnieli o tem widocznie, iż czesi musieli przez lat 30 zbierać grosze wdowie nim zdołali sobie zbudować teatr jeden, zapomnieli, że fundusze krajowe są potrzebne na różne inne cele pilniejsze, np. na zbudowanie odpowiedniego gmachu dla muzeum czeskiego, które posiada bardzo bogate zbiory i oddawna uskarża się na niemożność stosownego ich pomieszczenia. Rozprawa nad tym przedmiotem w sejmie będzie niezawodnie bardzo ciekawą. Niemcy, jak to jest ich zwyczajem, płakać będą i narzekać na „prześladowanie”, jakkolwiek jest to faktem niezaprzeczonym, że dodziśdnia lepiej im się wiedzie w Czechach niż w Niemczech...

Otwarcie teatru narodowego nastąpić ma z pewnością dnia 28-go września. Roboty około budynku prowadzone są z gorączkowym pośpiechem. Nie ma już wątpliwości, że na termin wszystko będzie gotowe.

Uroczystość otwarcia będzie zapewne mniej wystawna, niż zamierzano z początku. Pora jesienna nie sprzyja obchodom pod otwartym niebem, postanowiono zatem zaniechać wielkiego pochodu ludowego, iluminacji itd., co kosztowałoby około 20,000 zlr. i ograniczyć cały akt uroczysty na przedstawieniu inauguracyjnym na scenie oraz wielkim bankiecie. Pomimo tak uszczuplonego programu będzie to jednak uroczystość doniosła i wiele znacząca w dziejach narodowego odrodzenia Czechów.

Nawiasowo dodać tu muszę, iż w nowym teatrze znajdują zastosowanie wszystkie najświeższe wyn-

ztań nad duchem, który jest jedynym jej źródłem, wpadamy przez logiczne następstwo na zagadnienie wyższego rzędu, na zagadnienie, jakie zachodzą związki między duchem ludzkim a tem wszystkim, co żyje na ziemi poza człowiekiem, co składa całe królestwo zwierzęce i roślinne. Człowiek zna się być panem całego przyrodzenia, znał to sam jeszcze będąc niewolnikiem. Tymczasem kiedy bez ustanku pracuje nad własnym wyzwoleniem, nie przestaje swojej władzy względem stworzeń niższych używać w taki sposób, w jaki używają jej królikowie murzynscy albo naczelnicy pokoleń dzikich, ani myśląc aby ich poddanym służyły jakiegokolwiek prawa. Mamyż dzisiaj choć trochę więcej, niż starożytni mieli pojęcia o należytościach i powinnościach, jakie mogą być wzajemne między człowiekiem i zwierzęciem? Możeż istotnie należeć się co zwierzęciu? Nie znając przyczyny cierpienia niepodobna mu ulżyć, a przez cóż dobieramy się do tej przyczyny, jeżeli nie przez miłość? Niektórzy uczeni poczynają już postrzegać, że nie dość nożem rozbierać mózg zwierzęcia, płatać je żywcem, żeby dojść co się dzieje w jego duchu. Ba w jego duchu! O duchu ani mowy nawet. Uczeni sami przyznają, że nieraz widzieli, jak biedne zwierzę, brane przez nich na doświadczenie, w mękach okropnych skupiając całe swe uczucie, rzuca wzrok pełen ludzkiego prawie wyrazu boleści, wydaje taki jęk wewnętrzny, że wskróś przejęty anatomik zdrzą mimowolnie. Jeden z wielkich pisarzy francuskich powiedział: „Boleść daje prawo do nieśmiertelności: stworzeniu konającemu w boleści niepozostaje niczego się spodziewać!”

Wyrazy te z wysokości katedry kolegium wypowiedziane sprawiły bardzo silne wrażenie.

List p. Laquin wyżej cytowany dowodzi, iż od r. 1844-go idee te wiele postąpiły; dziś wiwsektorowie trzymają się już tylko obronnie, a ich przeciwnikami są legjony całe.

Wł. Mickiewicza.

a się „Jonquille” i była o dwa tygodnie starszą od drugiej, która nosiła miano „Agaty”. Dwa tygodnie dla makolągwy znaczyło tyle przynajmniej, co dziesięć lat dla młodej panienki! „Jonquille” była łagodną i delikatną jak dobrze wychowane dziecko, szczeruplutką i niezupelnie dobrze opierzona. Nie jadła jeszcze sama i podskakiwała za ledwie z grządką na grządkę, gdyż ptaki wychowywane przy człowieku daleko powolniej się rozwijają, aniżeli wrażliwe w stanie dzikim. Pewnego razu pisałam nie pamiętam już jaki romans, który mnie bardzo zajmował i rozamiętniał. „Agata” pół naga przytuliła się pod skrzydełką koleżanki, która bardzo chętnie przyjmowała na się tę rolę matki. Ale apetyt ptaszka się odezwał i „Jonquille” skoczyła na krzesło, potem na stół, a wreszcie widząc, iż ja tego wszystkiego nie uważam, zamazała mi ostatni wyraz na końcu piórkiem. Byłam właśnie przy rozwiązaniu i pierwszy raz może w życiu rozgniewałam się trochę na ptaka. Powiedziałam wyraźnie małej „Jonquille”, iż w tym wieku mogłaby już jadać sama i odwróciłam się. Ptaszyna postanowiła widać dać się na mnie i kręjąc główką zeskoczyła na swoją grządkę. Ale tu „Agatka”, nie mogąca tak łatwo zrezygnować z swoich pretensyj, głośno się jeść dopomina. Słuchałam nie ruszając się tego szczebiotu i badałam dziwne wzruszenie starszej ptaszyny. Nakoniec biedactwo bierze na odwagę, przez chwilę krzyczy jakby chciało, iżby jedzenie przyszło samo do jego dzióbka, gdy zaś to nie pomaga, bierze się samo do przygotowanego ciasteczka. Ale, o cudowna czułości ptaszyny! „Agata” nie myśli wcale o zaspokojeniu swego głodu, ale napełnia pokarmem dzióbek i wracając na grządkę karmi swą młodszą towarzyszkę z taką troskliwością i zrzęczością, jakby istotnie jej matką była...”

Niech sobie nikt nie wyobraża, iż pani Sand nie miała dla zwierząt dobrego serca i prawdziwej czułości.

...Biuurko moje było zrobione z szafy z klapą odkładającą się ku przodowi. Świerszcz, który ją pewno o wiele dawniej niż ja zajmował, przyzwyczaił

laski i ulepszenia techniczne; teatr będzie oświetlony światłem elektrycznym.

Z literatury mam do zapisania kilka nowości. Vrchlicki, znany i polskim czytelnikom poeta czeski, wydał nowy tom poezyj p. n. „Sfinks”. Płodność jego staje się coraz bardziej zdumiewającą. Niezadługo niejednemu trudno będzie wydażyć z przeczytaniem wszystkiego co Vrchlicki pisze, a to co wychodzi z pod jego pióra nie jest nigdy pospolitem.

Karol Tuma rozpoczął wydawać obszerny życiorys Karola Hawliczka, najdzielniejszego publicysty czeskiego, zmarłego w r. 1855-ym. Hawliczek był idealnym patriotą czeskim a życie jego czystem jest jak iza... W pamiętnikach swoich pisze, że „będąc dzieckiem modlił się gorąco do Boga, ażeby wyrósł na prawego czecha i mógł oddać usługi swemu narodowi”. Modlitwa ta wysłuchana została i słusznie po śmierci Hawliczka napisał o nim poeta Pfeleger-Morawski: „Karle! zacznij zamrznąć, za to my żyjemy!”

Przekładów z polskiego wychodzi sporo i wybór ich jest dobry. F. A. Hora wydał właśnie „Nieróznąwą sielankę” E. Orzeszkowej, drobne powieści Bałuckiego zamieszcza *Pokrok*. Poezje polskie znaleźć można we wszystkich czeskich tygodnikach i miesięcznikach.

Panna Krasnohorska, której zawdzięczamy świetny przekład „Pana Tadeusza”, rozpoczęła drukować w *Slovanskim Sborniku* niektóre przekłady z Marji Konopnickiej.

Edward Jelinek

Z Kairu.

Coraz gorsze wieści dochodzą nas z krainy Faraonów. Cholera zagnieździła się tam na dobre; pomimo sanitarnych komisji, kordonów i dezynfekcyj nie chce zejść z porządku dziennego i w posępny sposób ożywia ogórkowy letni sezon...

Zdziesiątkowawszy ludność Damietty i Mansurah, rozgryzła się gwałtowniej niż gdziekolwiek w Kairze.

Co prawda, znalazła tu ona nader sprzyjające warunki. Kto raz zobaczył arabską część miasta, temu na zawsze pozostanie w pamięci okropny obraz niechlujstwa, ten nigdy nie zapomni wyzwołów wydostających się z dziur, nazwanych tam ludzkiemi mieszkaniami, w których arabowie, fellahy, barany, kozy i niezliczone robactwo razem przebywa. Brak zupełny ustępów zniewala ludność do zanieczyszczania ulic, prócz tego wylewa i wyrzuca się wszystka nieczystość na te ulice i tak całe stopy brudu i śmieci leżą spokojnie, zarażając miazmami swemi powietrze, bo o sprzątaniu ich obojętny egipcjanin nie pomyśli nawet. Część miasta europejska o tyle jest czystsza, o ile sami Europejczycy pomyślą o uprzątnięciu jej we własnym sanitarnym interesie.

Drugim czynnikiem sprzyjającym rozwojowi strasznej epidemii jest pożywienie i tryb życia arabów i fellahów. Nie myją się nigdy, oprócz nóg, które myć każe Allah. Żywią się czarnym chlebem i napój zgnieźmi owocami, które nieraz wydobywają ze śmietników ulicznych, poczem piją wielką ilość wody i takie pożywienie wystarcza im często na dni kilka. Woda, podobnie jak w Damiecie i Mansurze, zanieczyszczona jest wrzucaną padliną zarażonego czestokroć bydła.

Nędza wśród mieszkańców jest przerażająca. Robotnik arab lub fellah ma około 8—12 piastrow zarobku dziennego (1—1½ fr.) i z tego musi codziennie płacić jednego piastrow podatku! Nędzarze ci więc, posiadający zwykle dość liczną rodzinę, wiele na pożywienie swoje wydawać nie są w stanie. Stosunki te trwać będą dopóty, dopóki bogaci Europejczycy, wyciągający tyle zysku z kraju, nie będą pociągłymi do płacenia odpowiednich podatków; dotąd są oni zupełnie od takowych uwolnieni, podczas gdy najmniejszy chłopak fellah, zarabiający na życie czyszczeniem butów, musi płacić 25 fr. rocznego podatku.

Obojętność ludności wobec epidemii jest niesłychana... Cholera, to dla nich nie nowego, to dawna znajoma, która już tylokrotnie pustoszyła egipskie wsie i miasta. Jest to „nieszczęście” zesłane przez Allaha, i dlatego znosić je należy ze spokojem, jest to jego „kismet...” Egipcjanin widzi jak dokoła pada jego rodzina, nieublagana choroba wyrwa mu przyjaciół, zabija najdroższych, a on znosi to z godnym podziwu poddaniem się, bo... Allah tak chce! Allah jest wielki, a wola jego potężna... Ten ślepy fanatyzm nieprzelamną zaporą stoi na drodze działalności komisji sanitarnych. Arabowie trupów swoich chować nie chcą; wrzucają je do wody, którą ciągle piją, kładą na ulicach wystawiając na działanie promieni słonecznych, lub przysypują zlebką piaskiem.

Prócz tego dozor nad chowanymi trupami nie jest bardzo ścisły. Trumny są zaledwie lekko pozbijane, ze szpitalów wydają ubrania zmarłych na cholere najbliższej rodzinie, która je znów używa; często wóz wiozący konającego już prawie chorego do szpitala zatrzymuje się przed szynkiem, gdzie woźnica biegnie po na-

pój jaki dla zarażonego, a kubek, z którego on pije, używany jest dalej w szynku. Szlachta także niemało przyczynia się do pogorszenia ogólnego stanu. Po długich debatach zdecydowano się nareszcie przenieść go do Abassieh. Znaleziono w nim 600 sztuk bydła przeznaczonych na zabicie, a zaledwie kilkaset litrów wody do obmywania zabitych zwierząt i oczyszczania szlachty.

Tak więc wszystko składa się „jaknajpomyślniej”, wszystkie warunki podają sobie siostrzane dłonie dla przeprowadzenia straszego dzieła zniszczenia... Oficjalne dane o wypadkach śmierci są zupełnie fałszywe, rząd umyślnie zmniejsza liczbę umarłych, która wynosi już 600 do 700 dziennie, aby nie szerzyć przerażenia. Między europejską ludnością panuje popłoch nie do opisania.

Z wyjątkiem dwóch części miasta, zaraza zajęła już cały Kair; arabowie, pomimo obojętności swojej, gromadami całami uciekają na pustynię Sahara lub na puszcze graniczącą z przedmieściem Abassy w kierunku tak zwanego Kamiennego lasu.

Zdaje się, iż epidemia nie doszła jeszcze punktu kulminacyjnego, przybiera bowiem coraz groźniejsze rozmiary, jakkolwiek Nil zaczyna się już podnosić. Okoliczność ta, podług doświadczeń zrobionych w r. 1865-ym podczas epidemii, jest niezawodną przepowiednią polepszenia. Spodziewają się, iż z wylewem wód Nilu epidemia ustanie.

Nieublagana niszczycielka dotąd oszczędziła Aleksandrię i Port-Said, lecz kto wie na jak długo, kto wie co jutro, co za godzinę telegraf nam przyniesie...

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Według opracowanego przez ministerstwo sprawiedliwości projektu reformy w cywilnym departamencie kasacyjnym senatu, większość spraw, powstałych z wyroków zjazdów sędziów pokoju, ma być oddana do roztrząsnięcia izbom sądowym.

Podług nowej ustawy o handlu trunkami, jedna osoba może utrzymywać w mieście lub powiecie najwyżej trzy zakłady dla sprzedaży trunków, pod karą 300-tu rs. i konfiskaty towaru.

W tych dniach nastąpiło ostateczne zatwierdzenie projektu nowych przepisów o utrzymaniu i zabezpieczeniu dróg żelaznych; wygotowanego przez ministerstwo komunikacji w miejsce dotąd obowiązującego rozporządzenia z r. 1874-go; nowe prawo ma być zastosowane na wszystkich drogach żelaznych nie później jak w ciągu roku od chwili urzędowej jego publikacji.

W tych dniach ministerjum finansów roztrząsało szczegółowy projekt nowego podatku od prywatnych towarzystw żeglugi rzecznej. Według tego projektu, podatek pobierany będzie według pewnej stopy procentowej od ceny biletów pasażerskich i opłaty za przewożone bagaże na parowcach, utrzymujących stałą komunikację na rzekach Rosji europejskiej. W tym celu bilety pasażerskie na wzór biletów kolejowych mają być sprzedawane pod ścisłą kontrolą skarbu. Obecnie, przed wprowadzeniem w wykonanie tego projektu, za pośrednictwem rządów okręgów komunikacji mają być zebrane wszelkie dane, dotyczące przewozu pasażerów przez prywatne towarzystwa żeglugi, oraz ceny biletów, a to celem oznaczenia wysokości stopy procentowej podatku, oraz obmyślenia należytej kontroli tego nowego źródła dochodu.

W departamencie celnym rozstrzygano kwestję pobierania cla od koni, zwierząt, rekwizytów, garderoby i bagaży, przejeżdżających przez granicę trup cyrkowych, teatralnych itp. przedsiębiorstw, które zwykle w pewnym niedługim czasie powrotnie wyjeżdżają z Rosji. Do poruszenia tej sprawy dały powód kilkakrotne prośby właścicieli cyrków o zwolnienie od nałożonego znacznego cla. Departament zdecydował, iż clo winno być pobierane według wszelkich obowiązujących taryf, gdyż podobne przedsiębiorstwa osiągają znaczne zyski tak w Cesarstwie jak i Królestwie.

W dniu 20-ym września r. b. wypuszczoną będzie nowa czwarta serja listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego, bez żadnych zmian w warunkach, na jakich wypuszczane były poprzednie serje.

W dniu jutrzejszym upływa ostateczny termin wykupienia lub prolongaty fantów srebrnych i złotych, zastawionych w lombardzie warszawskim, których właściciele w czasie właściwym nie wykupili lub nie prolongowali.

W dniu jutrzejszym, o godzinie 8-iej wieczorem, w sali głównej pałacu brühlowskiego, odbędzie się ogólne zgromadzenie członków Towarzystwa wioślarskiego; na porządku dziennym obrad między

innemi znajduje się przedstawienie bilansu po dzień 1-szy lipca r. b., oraz wybór jednego członka komitetu.

W przeciągu r. z. dokonano w Warszawie 483 sekcij na zwłokach ludzkich.

Z teatru i muzyki.

Wczoraj, pomimo jesiennego deszczu i chłodu, sala teatru letniego podczas przedstawienia „Carmeny” zapełniła się szczelnie.

Partję Micaeli interpretowała po raz pierwszy p. Brajininowa, z mniejszym powodzeniem.

Na scenie teatru letniego odbywają się nowe próby z op. „Mignon”, w której partję Filiny w nadchodzącą niedzielę odśpiewa po raz pierwszy p. Klamrzyńska.

Repertuar teatru nowego zapowiada na przyszły wtorek pierwsze przedstawienie „Sobkowej zagrody” Mosenthala w przeróbce Edwarda Blotnickiego.

W dalszych przedstawieniach baletu „Robert i Bertrand” usunięte będą cyrkowe hece, nudne i nieestetyczne.

Natomiast przywrócony będzie pierwotny układ tego baletu, o wiele dowcipniejszy.

Pośmiertne wspomnienie.

Z Wiednia donoszą nam, iż w tych dniach zakończył tam życie jeden z zasłużonych lekarzy tutejszych, dr Joachim Rappaport, który w r. 1875-ym obchodził w Warszawie jubileusz 50-letniej praktyki lekarskiej.

W ostatnich latach życia zmarły zaniechał praktyki, przeniósł się do Wiednia i oddawał się dla rozrywki pracy literackiej, której owocem było wydanie w Wiedniu przed kilkoma laty dziełka p. t. „Der geistige Glaube”, zawierające rozbiór pięciu ksiąg Mojżesza ze stanowiska wolnomyślnego.

Jako człowiek w prywatnym życiu cieszył się Rappaport szczególnym szacunkiem.

Odkrycie archeologiczne.

Do Warszawy nadejść ma w tych dniach odkopane w okolicach Gostynina naczynie, mieszczące w sobie garść szwedzkich pieniędzy oraz starych monet polskich.

Właściciel zamierza skarb ten ofiarować krakowskiej Akademii umiejętności.

Oddajmy co się komu należy!

W sprawozdaniu naszym z wystawy przemysłowej w Rydze popełniono co do jednej firmy dwa błędy...

P. M. Saltzman i sp. posiadają w Warszawie fabrykę materyj welnianych, atlasów hiszpańskich itp.—tymczasem w sprawozdaniu umieszczono fabrykę tę pomiędzy fabrykantami kortów z Tomaszowa.

W liście nagrodzonych wystawców z Królestwa Polskiego, nadesłanej nam w drodze telegraficznej z Rygi, pominięto również fabrykę p. Saltzmana, której wyroby medalem srebrnym nagrodzone zostały.

Co się niniejszem prostuje...

Brak wody.

Na ulicach Kruczej, Żurawiej, Hożej i innych w tej dzielnicy miasta położonych okazał się w tych dniach znowu dotkliwy brak wody w wodociągach.

Woda dochodzi tylko do mieszkań parterowych w godzinach nocnych, na piętrach zaś przez całą noc jej niema.

Taka kryzys wodociągowa w obecnej porze, kiedy w każdym prawie domu pracują robotnicy około różnych przeróbek i reparacji jest prawdziwą plagą dla tamtejszych mieszkańców.

Przyczyna tego braku jest dla nas niewytłumaczoną, ponieważ przy panujących ciągle deszczach niepodobna narzekać na opadnięcie Wisły, a nie można też przypisywać tego niedostatku popuszczeniu rur wodociągowych, gdyż w takim razie nie byłoby jej i na parterze.

Udręczeni lokatorowie bezustannie odnoszą się do nas z zapytaniem: gdzie leży przyczyna złego?

Może ktoś kompetentniejszy od nas na to pytanie odpowiedzieć raczy.

Sprawa zatrucia lodami.

Wypadek jednoczesnego zasłabnięcia znacznej liczby osób po zjedzeniu lodów z pewnej cukierni nie został dotąd należycie zbadany.

Ze zatrucie, jakkolwiek bez groźnych następstw, miało rzeczywiście miejsce, jest to fakt niewątpliwy...

Wiemy o jednej rodzinie, złożonej z 8-iu osób, które wszystkie zachorowały jednocześnie i wiadomość o tym wypadku podaliśmy.

Zamieściliśmy również opartą na wiarogodnym doniesieniu wzmiankę o zasłabnięciu tegoż dnia na ulicy Granicznej całego grona gości weselnych, złożonego z 80-u osób; wielu lekarzom w mieście fakt ten był także wiadomy...

Nagle i chociaż nie grożąca śmiercią słabość tak znacznej liczby mieszkańców zdaje się w każdym razie wypadkiem, który zasługiwał na dochodzenie z urzędu, tak też sądzili wszyscy dotknięci tem zdarzeniem i dlatego nikt nie podawał skargi ani nie żądał analizy lodów.

Tymczasem niedopełnienie tej formalności nadało podobno sprawie przebieg szczególny...

Uznano ją za wypadek czysto prywatny i żadnego dochodzenia nie zarządzono.

Na prywatną tylko prośbę właściciela cukierni jeden ze specjalistów dokonał analizy lodów i zapijował, że w nich nie było żadnych pierwiastków trujących, a mianowicie aniliny, którą miał zastąpić kosztliwie jeden z czeladników cukierniczych.

Takiego obrotu sprawy nie możemy uważać za właściwy.

Fakt był podniesiony w dziennikach i zbyt głośny, ażeby można było nadawać mu cechę prywatną.

Zadną imną przyczyną, oprócz domieszki czegoś szkodliwego do lodów, niepodobna wytłumaczyć jednoczesnego załamnięcia tylu osób, a pomijanie takich wypadków dla powodów czysto formalnych i puszczanie bezkarne winy, jeżeli przewinienie miało miejsce, może tylko zachęcić ludzi swawolnych lub złośliwych do dalszych w tym rodzaju wybręsków.

= Pytanie.

Od jednego z czytelników naszych otrzymaliśmy dziś rektyfikację mylnie jakoby przez nas podawaną w „rozkładzie jazdy na kolejach” liczby klas pociągu kurjerskiego na drodze żelaznej warszawsko-terespolskiej.

Utrzymuje on mianowicie, iż pociąg, o którym mowa, złożony jest nie z 2-eh, jak w rozkładzie podajemy, ale z 3-eh klas pasażerskich i że sam osobiście od kilku już tygodni tą klasą pociągu podróżuje.

Ponieważ kwestja ta obchodzi szerokie koła publiczności, urzędowego zaś zawiadomienia w tym przedmiocie niema, zwracamy się więc do zarządu drogi z pytaniem, czy istotnie i od kiedy zmiana zaprowadzoną została.

= Co się to nie dzieje!

W jednym z pism czytamy następującą wiadomość:

„Wysokość wody na Wiśle pod Warszawą stóp 2 cali 9 — prócz tego było mnóstwo drobnych kradzieży.”

Mnóstwo drobnych kradzieży w wodzie — co też to się nie dzieje w tej poczciwej Warszawie!

= Grajek na cytrze.

W dzielnicy rogatek wolskich chodzi po domach podwórzowy grajek, wygrywający wiele utworów na cytrze, instrumentcie tak mało u nas znanym.

Grajek jest to 80-letni starzec, z białą jak mleko brodą, bardzo sympatycznej powierzchowności, towarzyszy mu młoda dziewczeczka, podobno wnuczka, która nosi instrument.

Gra staruszka jest poprawna i wyróżnia się od nieznośnej muzyki podwórzowej.

Starzec pochodzi z lepszego stanu, miał niegdyś własny majątek ziemski w okolicy Mińska...

= Zamach samobójczy.

W dniu dzisiejszym przez Krakowskie-Przedmieście wieszono do domu zdrowia młodego człowieka **, który niedawno popadł w obłąkanie.

Obłąkany siedział w zamkniętej dorożce między dwiema osobami, mającemi go pilnować.

Nagle z niepojętą siłą ** wyskoczył z dorożki i upadł na relsy tramwajowe.

W tej samej chwili nadjeżdżał wagon tramwajowy i o kilka zaledwie cali przed złaznym zdołał się zatrzymać.

Sekunda opóźnienia, a nieszczęśliwy ** byłby na śmierć przejechany...

Podniesiony z niechęcią wsiadł do dorożki, skarżąc się, iż mu nie pozwolono umrzeć.

Świadomość więc swego czynu miał zupełną.

= Wypadki.

W dniu wczorajszym do szpitala praskiego przywieziony został Wincenty S., murarz, który przy budowie nowego domu spadł z rusztowania i uległ zgnieceniu klatki piersiowej oraz złamaniu dwóch żeber. — W warsztatach kolei warszawsko-wiedeńskiej Karol N., tokarz, uległ przez własną nieostrożność zgnieceniu lewej ręki. — Na Wołowej Balbina P., najechana przez wóz roboczy, upadła i złamała nogę.

= Z plantów nowej drogi.

Budowa mostu na Wiśle około twierdzy Iwangrodu (Demblina) dla drogi dąbrowieckiej szybkim postępuje krokiem.

Drewniane rusztowania i most prowizoryczny już prawie ukończone.

Zapuszczenie kessonów żelaznych w celu wznieścia fundamentów pod filary mostu jest z kolei rzeczą najważniejszą czynnością dla miejscowej inżynierji, zostającej pod kierunkiem p. W. Dabeltowicza.

Przebieg mostu wykonywają się w fabrykach krajowych.

= Przemysł torfiany.

Jako przykład korzystnych rezultatów eksploatacji torfu może służyć wieś Wola Skromowska w lubartowskim.

Przemysł torfiany prowadzi się tam już od lat kilku, coraz bardziej się rozwijając.

Dziś 30 morgów torfu zapewnia opał nie tylko mieszkańcom folwarcznym, lecz i zakładom przemysłowym, które zużywają rocznie do miliona tafelek treflowych.

Roboty eksploatacyjne prowadzą się za pomocą maszyny Brosowskiego i wagonów na szynach drewnianych.

Wydobycie i wysuszenie 1000 tafelek kosztuje 4 złp., a 1600—1800 sztuk równa się w opale sążniowi drzewa sosnowego.

W Woli Skromowskiej torfem opala się gorzelnia, cegielnia i wszystkie domy folwarczne, gdzie też w tym celu wprowadzono wszędzie kuchnie angielskie.

Za przykładem Woli poszły już, jak donosi *Gaz. Lub.*, i inne folwarki, jak np. dobra Pliszyn w lubelskim i Łachowce w tomaszowskim.

= Filantropja.

Powiat rawski posiada dwa tylko zakłady dobroczynne, to jest szpital św. Ducha w Rawie i ochronę dla dzieci w temże mieście.

Pierwszy zakład istnieje od roku 1834-go i mieści się we własnym dwupiętrowym domu, rozporządzając 31 łózkami.

W r. z. leczyło się w szpitalu 321 chorych, prócz tego zasięgało rady lekarskiej w ambulatorjum szpitalnem 169 osób.

Ochrona dziecięca w Rawie, otwarta w r. 1860-ym, mieści się w domu najętym.

W roku sprawozdawczym znajdowało się w niej 16 ro dzieci, z których w ciągu roku ubyłoby 6-ro.

= Uchwała gminna.

Jeszcze jedna gmina, a mianowicie Radków we włoszczowskim, uchwaliła surowe przepisy przeciw niedorostkom palącym tytoń.

Również nakładane być mają kary pieniężne na dorosłych palących w obrębie zabudowań gospodarczych.

Ścisłe przestrzeganie tych przepisów może skutecznie zapobiedz aż nadto częstym pożarom po wsiach, wynikłym z niedogaszonych papierosów albo zapruszenia ognia z fajek.

= Importowane muły.

W tych dniach przewieziono pod Włocławkiem partję mułów, przeznaczonych dla jednego z obywateli powiatu rypińskiego.

Wątpić należy, czy w naszych warunkach klimatycznych można mieć ze zwierząt tych jaki użytek.

= Jest to po prostu *luxus*.

To też chłopki z niedowierzaniem spoglądają na intruzów...

= Z Łukowa otrzymujemy co następuje:

„Urodzaje w roku bieżącym, jak było przewidywanem, wcale nie dopisały.

Żniwa od tygodnia rozpoczęte niepomysłne wróżą rezultaty.

Żyto rzadkie, nie wyrosło ani w słomę ani w ziarno i mały plon rokuje; pszenica wprawdzie cokolwiek lepiej się przedstawia, lecz również jak i żyto, zwłaszcza na nizinach, czerni się od miotły.

Cała jeszcze nadzieja spoczywa w zasiewach jarych, ziemniakach i ogrodowiznach, które wcale dobrze wyglądają, oraz w porze pogodnej dla sprzętu.

Toż samo prawie powtórzyć można o urodzajach w dalszem Podlasiu, a mianowicie w powiatach radzyńskim i białskim, z dodaniem wszakże, iż w tych miejscowościach cokolwiek lepszych spodziewać się można plonów, które jednakże i tu dojdą zaledwie do 2/3 zeszlorocznego zbioru.

Sprzęt siana był dość obfity i dokonany przy zupełnie sprzyjającej pogodzie.”

= Pożary lasów.

Właściciele ziemscy z okolic Wilejki skarżą się na zbyt częste wypadki klęsk ogniowych, wyniszczających olbrzymie przestrzenie lasne.

W tych dniach ujęto kilku złoczyńców, którzy rozniecali ogień w lasach p. D., usiłując zapruszyć w nich ogień.

= Ofiara niedozoru.

W Sandomierzu utonął w tych dniach 14-letni chłopiec, uczeń klasy czwartej gimnazjalnej, jedyny syn miejscowego lekarza weterynaryj.

Chłopiec poszedł się kąpać bez żadnego dozoru, a zapuszczywszy się zbyt daleko, trafił na głębie, w której śmierć znalazł.

Ze świata.

× Ks. arcybiskup Feliński przed ostatecznem zjechaniem do Lwowa na stałe zamieszkanie odwiedza do-

brych swych znajomych w Galicji. Sędziwy pasterz wzywował Skrochowskich, Drohojowskich, ks. Leonowa Sapieżynę, Koziębrodzkich i inne domy.

× Prof. Gadomski zabrał się do wykonania obrzymiej statuy Jana III-go. Ożromny kamień pińczowski, 50 centnarów wazący, z którego posąg będzie wykuty, przewieziony już został do Krakowa.

× Dr Adam Świrski, znany lekarz zakładu kąpielowego w Iwoniczu, zmarł tamże nagle w dniu 23-im b. m. wskutek udaru mózgowego.

× Rafał Maszkowski, dyrektor instytutu muzycznego w Koblencji, z powodu 75-letniego jubileuszu tego instytutu, otrzymał od cesarza Wilhelma order korony pruskiej, od cesarzowej zaś honorowa hatute. Fachowi sprawozdawcy mienia Maszkowskiego znakomitym interpretatorem arcydzieł klasycznych.

× Z turnieju szachowego. Blackburne, zwycięzcy Winawera, staje znowu na francie. Stan partyi: Blackburne 8, Winawer i Bardeleben po 7 1/2, Bird, Schallopp po 7, Berger, Riemann i Schwartz po 6 1/2.

× Jubileuszowe wydawnictwo. Edward Seis wydał świeżo w Wiedniu zbiór humorystycznych piosnek, dialogów, krotoczwil i epigramatów z roku 1833-go pochodzących. Znajdują się w nim ciekawe i nieznanne dotąd zabytki ówczesnej ulotnej literatury.

× Roboty około elektrycznej międzynarodowej wystawy w Wiedniu postępują szybko. Niema wątpliwości, iż otwarta zostanie w dniu 1-ym sierpnia.

× Międzynarodowy kongres towarzystw opieki nad zwierzętami odbędzie się w Wiedniu w jesieni r. b. Udział przyjmie w nim największe tego rodzaju w świecie towarzystwo londyńskie „Royal society for the prevention of cruelty to animals”. Zapowiedział również swój przyjazd ks. Ogiński, jako delegowany petersburskiego towarzystwa.

× Gounod komponuje nowe oratorjum „Dzień i noc”, które, jak sam się wyraził, będzie najlepszym jego dziełem.

× Panna Feyghine, która, jak zapewne przypomina czytelnicy, odebrała sobie życie w oczach kochanka księcia de Morny, została bohaterką dramatu „La gomme”, pióra pp. Champseur i Alis. Utwór ten ujrzy światło kinkietów w Odeonie na początku zimowego sezonu.

× Ciekawy proces wytoczyła teatralnemu sprawozdawcy *Figara* jedna z paryskich artystek. Chodzi jej o to, iż rzeczony krytyk ośmielił się napisać o niej co następuje: „Dziwia się ludzie, zkąd owa dama, pobierająca niewielką pensję, bierze tyle pieniędzy na toalety; jest to atoli rzecz bardzo prosta, nie dochoły przynoszą jej toalety, ale przeciwnie toalety przynoszą jej dochoły”. W skardze jest mowa o... obrazie.

× W W. ks. badeńskim obchodzone dnia 23-go b. m. setną rocznicę oswobodzenia włościan przez markgrafa Karola-Fryderyka.

× Król bawarski zamierza wzniesić w Monachjum teatr, urządzony ściśle według przepisów Wagnera, gdzie też wykonywane będą wyłącznie utwory zgasłego mistrza.

× Dwie panny, miss Bradlaugh i miss Besant, nie przyjęte zostały do liczby słuchaczy uniwersytetu londyńskiego. Senat akademicki wyrok swój motywuje tem, iż jedna z nich ogłosiła już dzieło naukowe zawierające „wiele niemoralnych zdań i sprośności”, druga zaś, córka znanego deputowanego z Northampton, ateistycznym holduje zasadom.

× Dwie pończochy. Jedna z uczennic rzymskiej szkółki ludowej przestała królowej włoskiej z okazji jej imienia parę pończoch własnej roboty. Królowa, wdzięczając się za ten serdeczny podarunek, posłała małej również dwie pończochy, jedną napełnioną pięknymi srebrnymi pieniążkami, a drugą pełną cukierków. Przytem dołączone było zapytanie, która też pończocha lepiej się podobała, gdyż królowa zamierza przy sposobności podarunek swój powtórzyć. Dziecko odpowiedziało na pięknie polinowanym papierze: „Droga królowo! Obydwie pończochy sprawiły mi tylko wiele smutku, gdyż pieniądze zabrał ojciec, a cukierki siostrzyzki i braci-szek...”

× Dobry sposób obmyślił chan Beludżystanu dla poratowania podpadających finansów skarbu. Odtąd w biogławionym tym kraju wszystkie niewiasty, którym wiarołomstwo dowiedzionem zostanie, sprzedawane będą w drodze publicznej licytacji. Dochód z niej przypadnie skarbowi państwa... Nadto od uwodzicieli pobierane też będą grzywny. Chan oprócz tego zatrzymał przy sobie prawo przyjmowania rzeczonych biogław do swojego haremu...

Nekrologja.

† Ś. p. Teofila Franciszka z Nowakowskich Rychter, opatrzona św. sakramentami, po długiej i ciężkiej chorobie, rozstała się z tym światem dnia 26 lipca r. b., przeżywszy lat 43. Pograżone w głębokim smutku siostry zapraszają krewnych, przyjaciół i znajomych na żałobne nabożeństwo w dniu 28 b. m., w sobotę, o godzinie 10-iej zrana, w kościele św. Karola Boromeusza przy ulicy Chłodnej, oraz na

wyprowadzenie zwłok w tymże dniu i z tegoż kościoła, o godzinie 5-jej po południu, na cmentarz powązkowski, odbyć się mające. —2617—

† S. Władzia **Bienkowska**, córka Wojciecha i Anieli z Laskowskich, przeżywszy rok jeden, zmarła w dniu 26-ym lipca r. b. Stroskani rodzice zapraszają krewnych i przyjaciół na wyprowadzenie zwłok w dniu 28 lipca, w sobotę, o godzinie 5-jej po południu z kościoła Panny Marji na Nowem-Mieście, na cmentarz powązkowski. —2615—

† W Wiedniu zakończył życie dnia 16 b. m. 83-letni weteran lekarskiego zawodu dr Joachim **Rappaport**.

Ostatnie chwile sędziwy starzec spędził z całą przytomnością umysłu w gronie przybyłych z różnych stron dzieci i rodziny. Podając smutny ten fakt do wiadomości warszawskich przyjaciół i znajomych zmarłego, nadmienić należy, że nieboszczyk obchodził w 1875 roku jubileusz półwiekowej działalności lekarskiej i że wiele pokoleń korzystało nie tylko ze zbawiennych jego porad, ale i z bratniej pomocy, którą udzielał biednym, nie szukając w tem żadnego rozgłosu.

Mogiła, którą usypano obok grobu zaledwie trzy tygodnie temu zgasłej małżonki, zarzuconą została wieńcami, a liczny orszak przyjaciół z wyrazem prawdziwego żalu oddał mu ostatnią przysługę dnia 18 b. m. —744—

† W dniu 4 lipca r. b. zakończył życie w majątku Wichradz Stefan Jerzy 2-ich imion **Mellerowicz**, w wieku lat 7, syn adwokata przysięgłego Wincentego Mellerowicza i jego małżonki Emilji z Gallów.

Pokój jego duszy! —2613—

† W dniu jutrzejszym, jako w dniu imienia, o godzinie 9-jej zrana, w kościele powązkowskim odprawione będzie nabożeństwo żałobne za spokój duszy s. p. Natalji z Paradowskich **Smorczewskiej**. —2614—

† Dnia 28 b. m., w sobotę, o godzinie 10 i pół zrana, odbędzie się przeniesienie zwłok s. p. Febronji z Nakwaskich **Smoleńskiej** z katakumb do grobu rodzinnego na Powązkach, na które pozostały syn zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych. —2608—

† W dniu 28 b. m., w sobotę, o godzinie 10-jej zrana, w kaplicy instytutowej warszawskiego Towarzystwa dobroczynności odbędzie się żałobne nabożeństwo za spokój duszy s. p. Anny **Kossakowskiej**, na które warszawskie Towarzystwo dobroczynności zaprasza pozostałą rodzinę i przyjaciół. —742—

† Pograżona w nieutulonym smutku żona wraz z bratem i siostrą zmarłego składa serdeczne podziękowanie kolegom, przyjaciołom i wszystkim znajomym s. p. męża swojego Franciszka **Kowalskiego**, którzy tak licznie zebrałi się i oddali ostatnią przysługę zwłokom jego w przeprowadzeniu na miejsce wiecznego spoczynku. —2609—

Emilja Kowalska.

Z Cesarstwa.

Petersburg 26-go lipca. — *Nowosti* zaznaczają pogłoskę o zamierzonej jakoby przez ministerjum marynarki zmianie w umundurowaniu floty, przyzem mundury oficerów na wzór mundurów oficerów floty Stanów Zjednoczonych i angielskiej mają być granatowe, zamiast dotychczas używanych czarnych.

Petersburg 25-go lipca. — Sprawa b. gubernatora kazańskiego, p. Skariatina, znajdująca się w rozpoznaniu kryminalnego kasacyjnego departamentu rządzącego senatu, na zasadzie Najwyższego manifestu z dnia 15-go maja b. r. została umorzona i sądzoną nie będzie.

Petersburg 26-go lipca. — *Petersburskija wiadomosti* donoszą, że wskutek wyprowadzonego śledztwa w przedmiocie nadużyć ze strony inżynierów w Finlandji uwolniono od obowiązków naczelników dwóch zarządów inżynierji oraz kilku urzędników i oficerów inżynierji. Z liczby pociągniętych przez sąd kilku osadzono pod strażą.

Petersburg 25-go lipca. — Z powodu zaprojektowanej przez ministerjum finansów zmiany w opodatkowaniu przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, gazeta *Sowremiennyja izwiestia* zwraca uwagę na bardzo licznych kupców robiących znaczne obroty handlowe, a umiających uniknąć wszelkich opłat i podatków. Są to niemiecy, otwierający kantory. „Bez wątpienia, powiada ze swej strony *Nowoje wremja*, dzieje się to skutkiem nieporozumienia, lub raczej niezwracania przez zarząd finansowy uwagi na obecne zjawiska życia ekonomicznego. Wreszcie w praktyce podatkowej rosyjskiej znalazłoby się mnóstwo podobnych przykładów niezem niewytlumaczonych ulg dla jednych, obok obciążenia podatkami innych.”

Petersburg 26-go lipca. — Podana przez niektóre dzienniki wiadomość o wyjeździe bułgarskiego ministra, generała Sobolewa, do Bułgarii jest przedwczesną, gdyż opuszcza on Petersburg dopiero w d. 19-ym lipca. Tym sposobem okazuje się, że i wiadomość o wyjeździe do Bułgarii generała Ernrota jest również bezzasadną.

Kijów 25-go lipca. — Obawy, jakie wypowiedają niektóre organy prasy niemieckiej co do politycznych celów Rosji, nastęrczyły *Kijewlaninowi* sposobność do oświadczenia, że „co do wojowniczego u-

społobienia partji panslawistycznej, to wiadomości, jakie w tym przedmiocie posiada *Presse*, wzięte są naturalnie z dziedzin fantazji. Nie podlega atoli wątpliwości, że patrioci rosyjscy nie pozwolą Europie rządzić interesami Rosji i potrafią je obronić. Taki patriotyzm znajduje się nie tylko w panu Karkowie lub hr. Ignatiewie, lecz w całym narodzie rosyjskim. Wiedeńscy i w ogóle europejscy politycy oddawna już powinni byli przyjść do wniosku, że co do Rosji mogą być zupełnie spokojni, ale tylko dopóty, póki nie naruszają jej żywotnych interesów. Ale jak tylko którekolwiek mocarstwo zechce się targnąć na honor Rosji lub jej rdzenne interesy, napotka na niezwalczony opór. Ktokolwiek stałby wówczas na czele dyplomacji rosyjskiej—odpowiedź będzie jedna i ta sama, bo w kwestjach ważnych, jak to już stwierdziło doświadczenie, dyplomacja rosyjska działa stanowczo. Lata 1863 i 1877 wymownie świadczą o tej prawdzie.”

Ostatnia poczta

„Kurjera Warszawskiego”.

Gastein 25-go lipca. — Cesarz Wilhelm udaje się d. 7 sierpnia do Ischl i zabawi tam przez dzień w gościnie u austriackiej pary monarszej. Hr. Kalnoky przywiózł zaproszenie.

Gastein 25-go lipca. — Hr. Kalnoky, który dzisiaj o godzinie 11½ przed południem bez żadnej świty tutaj przybył, miał o godzinie 1-szej półgodzinne posłuchanie u cesarza Wilhelma, poczem przyjmował niemieckiego radcę legacyjnego, p. Bülowa, który zabawił u niego godzinę. O godzinie 5 po południu odbył się w zamku kąpielowym obiad dworski, w którym uczestniczył hr. Kalnoky. O godzinie 7 minister odjechał do Wiednia.

Berlin 25-go lipca. — Stan zdrowia księcia Bismarcka polepsza się, wszakże musi on wstrzymać się jeszcze od wszelkiej pracy; wszystkie departamenty otrzymały ponownie ostre zlecenie, aby nie przedstawiały żadnych spraw kancelerzowi.

Paryż 25-go lipca. — Izba deputowanych była dzisiaj widownią gwałtownej sceny z powodu artykułu deputowanego Laisant, zamieszczonego w dzienniku *République radicale*. Artykuł ten przepelniony jest obelgami, rzezonami i twarż izbie i rządowi. Autor porównywa konwencję, zawartą przez rząd z towarzystwami kolejowemi, ze zdradą Bazaina. Izba według p. Laisant jest nawskróś zgangrenowaną i przekupną. Sprzedają Francję kosmopolitycznemu kapitałowi. Te i tym podobne obelgi stanowią treść tego zacieklego wybryku. Ponieważ Laisant jest deputowanym, a minister wojny jego przyjacielem, sprawa rozjątrzyła w najwyższym stopniu izbę. Posłowie żądają, aby wymieniono nazwiska przekupnych! Prezydent Brisson: Izba, która uznaje, że podobne oszczerstwa nie zasługują nawet, aby je oddać do ukarania sądowi, zapewne sama je pominię mileżeniem pogardy (trykrotne salwy oklasków).

Paryż 25-go lipca. — Rada municypalna odrzuciła 50 głosami przeciw 13 projekt pożyczki 220 miljonowej.

Belgrad 25-go lipca. — Ostateczne postanowienie co do zwołania wielkiej skupeżyny zapadnie po uchwaleniu przez radę ministrów projektu rewizji konstytucji.

Konstantynopol 25-go lipca. — Metropolita serbski Michał przybył tutaj, udając się przez Ateny do klasztoru na górze Athos.

Kair 25-go lipca. — Przybycie tu kedywa pomysłnie oddziało na organizację ratunku. Dziś ukonstytuował się komitet zdrowia niezależnie od rady sanitarnej. Zabrano się sprężycie i systematycznie do gruntownej dezynfekcji domów, ulic i kanałów, tudzież usuwania wszelkich szkodliwych dla zdrowia materiałów. Władze tłumaczyły się, iż dotąd brakowało na to wszystko fundusów. Kedyw był tem tłumaczeniem się oburzony, skutkiem czego prefekt policji otrzymał niezwłocznie dymisję. Kedyw rozkazał także wysłać żywność dla ludności obozującej w puszczy; jutro odchodzi tam pierwszy transport wiktualów. Mimo tego i dziś pogrzebano w Kairze 475 trupów cholerycznych. W Mansurah śmiertelność przeciętna wynosi jeszcze dziennie 52 do 57 ludzi; natomiast słabnie w Szyrbinie i Samanud.

Telegramy własne

„Kurjera Warszawskiego”.

Wiedeń 27-go lipca.

Wczoraj zgromadzenie, złożone z przeszło tysiąca poważnych obywateli wiedeńskich, powzięło uchwałę potępiającą radę miejską za zaniechanie uroczystego obchodu odsieczy Wiednia. Utworzono komi-

tet celem organizacji publicznego święcenia rocznicy.

Wiedeń 27-go lipca.

Malissorowie albańscy w potyczce z wojskiem tureckim odebrali temuż sto karabinów i znaczne zapasy prochu.

Tryest 27-go lipca.

Władza sanitarna zarządziła dezynfekcję kościołów tutejszych.

Paryż 27-go lipca.

Izba deputowanych udzieliła rządowi kredytu 50.000 franków na wysłanie komisji lekarskiej do Egiptu.

Londyn 27-go lipca.

Z Kalkuty telegrafują, iż rząd indyjski wysłał lekarzy i służbę szpitalną do Egiptu. W Bombaju zagnieździła się cholera stale. W dwóch tygodniach czerwca zmarło na nią 1,500 ludzi.

Londyn 27-go lipca.

Po zamordowaniu Keczewaja rządu w kraju zulusów zagarnął naczelnik jednego z pokoleń, Usibepu.

Petersburg 27-go lipca.

Wygotowane przez ministerstwo skarbu przepisy o karach za niestosowanie się do rozporządzeń ustawy o podatku trunkowym, po uzyskaniu właściwego zatwierdzenia, zostały już opublikowane w *Prawo wiestn*.

Petersburg 26-go lipca.

Departament podatków niestających w urzędowej odezwie prostuje pogłoski dzienników co do projektu bezwarunkowego zniesienia robót nocnych w gorzelniach.

Petersburg 27-go lipca.

Pozostający w dyspozycji naczelnika warszawskiego okręgu wojennego, generał-lejtnant Chlebni-
kow mianowany został komendantem fortecy nowogrodzkiej.

Wolsk 27-go lipca.

W czasie szalejącej burzy piorun uderzył w gmach giełdy, mieszczący w sobie 17,000 pudów nafty. Natychmiast powstał olbrzymi pożar, którego w żaden sposób nie można dotąd ugasić.

GIEŁDA.

Dnia 27-go lipca roku 1883-go.

Jak już wiemy, lepsze nastaly czasy. Giełda berlińska laskawszą się dla rubli okazuje. Już wczoraj 201.50 m. za 100 rs. płacono, dziś zaś z zebrań przedgiełdowych nadeszłe wiadomości obiecywały nową wyżkę kursu do 201.75—co odpowiada notowaniu 49.57½ rs. za 100 m.

Pod wpływem tych wiadomości giełda warszawska ożywiła się znacznie i obniżała silnie ceny walut obcych, trzymając się jednak ciągle wskazówek berlińskich, których nie przekroczyła.

W ciągu trwania zebrań kursa coraz bardziej słabły—szczególniej kurs waluty niemieckiej, która, jak zwykle, najwięcej obracano.

Za weksle długoterminowe na Berlin 49.80 żądano. Wynosi to w porównaniu z dniem wczorajszym 30 kop. na 100 markach. Płacono z początku 49.77½, następnie zaś 49.75, a w końcu nawet 49.70 i na tym poziomie do końca już kurs się utrzymał. Kurs ten jest również od wczoraj płaconego o 25 do 30 kop. niższym.

Krótkoterminowe weksle jeszcze silniejszej w ciągu trwania czynności giełdowych uległy obniżce. Rozpoczęto od płaconia 49.77½, lecz następnie obniżano kurs ten coraz bardziej, tak iż doszedł w końcu aż do 49.62½ rs. za 100 marek czyli o 15 kop. się obniżył. W porównaniu z dniem wczorajszym jest on o 27½ kop. niższym.

Na pomniejsze miasta niemieckie za krótkoterminowe weksle 49.50 płacono, również znacznie niżej niż wczoraj.

Na Londyn 10.12 żądano za 1 f. szt. w wekslach krótkoterminowych — o 4 kop. niżej niż wczoraj. Z początku kurs ten nawet płacono, lecz następnie obniżył on się odrazu do 10.10½, a wreszcie do 10.09.

Na Paryż 40.40 rs. za 100 fr. żądano, o 20 kop. taniej niż wczoraj i równie o 20 kop. taniej—40.30 — płacono.

Na Wiedeń obniżka jeszcze znaczniejsza; 85.10 — czyli o 50 kop. taniej — za 100 fl. żądano, płacono zaś nawet stosunkowo jeszcze taniej 84.95, 84.85 a w końcu tylko 84.75.

Listy likwidacyjne 88.90 za większe w żądaniu sprzedawanu po 88.70. Tyleż za mniejsze żądano bez tranzakcyj. Pożyczka wschodnia bez zmia-

ny w żądaniu 92.60, płacono była wyżej nieco niż wczoraj 92.40 i 92.55.

Listy zastawne ciągle bardzo drogie. 100.85 za A i B serji I-iej żądano, oddawano je zaś po 100.75. Tyleż za małe żądano. Kupowano je zaś chętnie po 100.60. Serja II-ga i III-a prawie bez obrotów. Kupiono partję lit. B serji III-iej po 100.50.

Listy miejskie 96.50, 94.75 za serję I-a i II-gą żądano. Za III-ą płacono 94.50 przy żądaniu 94.65, IV-iej poszukiwano po 93.50 i po tej cenie pewną liczbę tranzakcyj zawarto.

Łódzkie bez zmiany i bez obrotów. Akeje w tym samym stanie ciągle. Przy wysokich ofiarowaniach niema oddawców.

Godzina 12 1/2. Usposobienie słabe. Za weksle długoterminowe na Berlin 49.65 płacono. J. Wł.

Sprawozdanie z targu zbożowego

na placu Witkowskiego dnia 27-go lipca 1883-go roku.

Dostawy zboża na targ dzisiejszy jeszcze szczuplejsze niż wczoraj.

Cała ilość wystawiona na sprzedaż tak w towarze, na placu się znajdującym, jak i z próbek, wynosiła 350 korcy pszenicy, 500 żyta i około 150 korcy owsa.

Deszcz i zimno niezmiennie trwające utrzymują ciągle sprzedawców w nadziei osiągnięcia wyższych cen i skłaniają ich do trzymania się wysokich swych żądań.

Ceny więc w ogólności dziś — tak z powodu małego dowozu, jak i z powodu niepogody, były cokolwiek wyższe niż wczoraj.

Pszenicy wyborowej wcale na targu nie było, za dobrą średnią, którą za wyborową przyjmować musiano, płacono wysoką cenę 9 rs. tak na konsumpcję, jak i na spekulację.

Średnie gatunki osiągały 8 rs. 40 kop. do 8 rs. 50 kop. za korzec. Gorszych nie było też wcale.

Przy rozpoczęciu się czynności targowych, żyta było na targu bardzo tylko niewielkie ilości. Z tego powodu młynarze, a głównie właściciele wiatraków, dla korzystania z wietrznego powietrza kupować zmuszeni, płaćli bardzo drogo, po 6 rs. i 6 rs. 15 kop. za korzec żyta wyborowego.

Później dowieziono większe ilości i cena cokolwiek się obniżyła.

Za średnie 5 rs. 70 kop. do 5 rs. 75 kop. płacono. Owies sprzedawano po 3 rs. 60 kop. do 3 rs. 75 kop.,

a nawet podobno i 4 rs. w wyjątkowych razach za korzec.

Innego ziarna nie dostawiono. Dowóz słomy i siana bardzo obfity.

Siano dostawione w różnych gatunkach, po większej części jednak mokre, płacono za pud 30—45 kop. wedle gatunku.

Pud słomy 25 do 30 kop. J. Wł.

Sprawozdanie z targu artykułami żywności.

Z powodu silnej ulewy z wieczoru, a szczególnie w ciągu nocy minionej targi dzisiejsze z początku mniej niż zwykle w piątki były ożywione, tak pod względem dostawy z okolicy, jak i pod względem ruchu handlowego.

Mięso wołowe w tej samej cenie, a może nawet nieco tańsze. Za poledwiec 25 kop. za funt płacono, mięso na pieczeń zrazowe 16 1/2 kop., z innych części 15 kop. za funt płaćć trzeba.

Cielęcina w ćwierci 15, z innych części 13 kop. za funt. Baranina nieco taniej. W ćwierci 14, z innych części 12 kop. za funt.

Wieprzowina natomiast nieco drożej, od szynki 16 1/2 kop., z przednich części 15, schab 18 kop. za funt. Słonina również drożej nieco, 22 kop. za funt świeżej, 24 za funt solonej płacono.

Prosięta od 50 kop. do 1 rs. 20 kop. za sztukę, stosownie do wielkości i wypasienia.

Z drobiu kureczka od 20 do 45 kop. za sztukę, kaczek drobnych para 75 kop.

Ryby żywe drogie. 35 kop. za liny, za szezupaki, karasie, wegorze po 32 1/2 kop. funt. Ryby śnięte 20 kop. funt.

Nabiał trochę droższy z powodu rozpoczętych żniw. Śmietana od 30 do 40 kop. kwarta, śmietanka 20, mleko świeże 10, mleko zsiadłe 6 kop. kwarta.

Masło również droższe, bez soli dobre 40 kop., solone 35 za funt.

Jarzyn wszystkie w wielkiej obfitości i bardzo tanie. Ogórki 25 do 40 kop. kopa.

Owoce również tanie. Czeresni funt 18 kop., agrestu 12, porzeczek 8, wiśni czarnych 10 kop., jagód czarnych 8 kop. kwarta. Poziomek już niema na targu. J. Wł.

TEATR.

LETNI (w ogrodzie Saskim): Dziś: „Nowe godło”. Jutro: „Żydówka” (występ p. Zakrzewskiego). — NOWY (przy ulicy Królewskiej): Dziś: „Pierścień rodzinny”. Jutro: „Żołnierz królowej Madagaskaru” i „Wujaszek Altonsa”.

— Teodor **Konitz**, adwokat przysięgły (Świętojerska nr 18), powrócił do Warszawy. —2610—

— **Zwracamy uwagę czytelników naszych na prospekt o metodzie niemieckiej P. Reussnera, umieszczony w numerze dzisiejszym.** —740—

— Dr **Matkowski** przyjmuje z chor. wewn. i dzieci od 3—5 po poł. Widok 21B. —2515—

— **Dentysta H. Judt, Przejazd nr 11**, zęby sztuczne najlepszym wykończeniem z gwarancją długoletnią wstawia po rs. 2. Plombuje złotem, platyną i t. p., wyjmując sprężniale zęby i korzenie bez najmniejszego bólu, za pomocą **gazu znieczulającego**. —2490—

— **Dentysta Ludwik Szymański** po odbytych studjach za granicą powrócił i zamieszkał na Krakowskim-Przedmieściu nr 67, wprost resursy. Wstawia zęby sztuczne najnowszą patentowaną metodą (Goldgase) uwieczoną wieloma medalami. Leczy choroby zębów, szcęk i dziąseł oraz plombuje. Przyjmuje od 10-jej rano do 7-jej po poł. —2590—

— **Doktor W. Sztembarth**, akuszer, przeprowadził się na ulicę Marszałkowską nr 34. Po powrocie z zagranicy, w początku sierpnia, zacznie przyjmować u siebie, jak dawniej, od 4—6. —2461—

— **Dr Goldberg** leczy specjalnie choroby wewnętrzne i dzieci. Karmelicka nr 4c. —2470—

— **Dr Guranowski** przeniósł mieszkanie na **Świętojerską nr 22**. Przyjmuje chorych z chorobami **uszu, nosa i gardzieli** od godziny 4-tej do 7-jej po południu. —2424—

(734) **Dr G. Fritsche**, redaktor *Medycyny*, zamieszkał przy alei Jerozolimskiej nr 34. **Tamże znajduje się redakcja „Medycyny”**.

KANTOR

D. Grossmana przeniesiony został na ulicę **Królewską róg Granicznej**, do nowego domu p. M. Neuteld, nr 14. —2585—

— **Dr Kulesza** przeprowadził się na róg Marszałkowskiej i Świętokrzyskiej nr 50; przyjmuje z chorobami wewnętrznymi i dziećmi. —2380—

Za rogatkami Wolskimi w nowo-urządzonym Lasku na Czystem,

w Niedzielę dnia 29 Lipca 1883 r. wykonane będą przez sławnego nurka pana Jacobini 4 olbrzymie skoki do wody z wysokości 40 stóp: 1-y skok z fontannami, 2-gi skok z chińskim palącym się wachlarzem, 3-ci skok z palącymi się smoczymi skrzydłami, 4-ty skok na głowę, wjazd diabła do piekła z ogniem piekielnym. Następnie spalony będzie wielki wspaniały brylantowy fajerwerk z nowym programem, wykonany przez warszawskiego pyrotechnika M. Kollera, iluminacja ogrodu wraz z koncertem; dla zabawy szanownych gości, puszczane będą balony w górę, na zakończenie tancerz czarownic z ogniami na wypie. Początek koncertu o godz. 3 1/2. Skoki do wody i fajerwerki przy zmierzchu, resztę afisze doniosą. 2988

Fischer i Poznański, Farbiarnia Parowa i Pralnia Chemiczna,

Mazowiecka № 5, fabryka za rogatką Jerozolimską. Przyjmują do farbowania na wszelkie kolory, oraz do prania chemicznie garderobę męską i damską, prutą i w całości, oraz i inne przedmioty po cenach umiarkowanych. 2993

Za cenę przystępną do sprzedania

2 Garnitury Mebli

urzędownie zrobionych; oraz przyjmują obstarunki i reperacje mebli. Róg Rymarskiej i Leszna № 1.—**Kordecki**. 2999

B. tanio Meble!!!

CHMIELNA № 12. **L. BRENER**. Kilka garniturów, Szeszlongi, Otomany, Sofy, Kozety, Stoły, Szafy, Łóżka, oraz wiele innych; na prowincję z opakowaniem; stare do przerabiania i wzamian przyjmuje. 3001

Poszukuje się dzierzawy lub kupna

APTEKI

w Królestwie lub Zachodnich guberniach Cesarstwa, z obrotem rocznym od 5 do 8,000 rs. — Listy wraz z niezbędnymi szczegółami należy przesyłać pod adresem: **Putkowski w Łomży**. 2995

PROSPEKT.

Od 1 Września r. b., wychodzić będzie zeszytami, w drodze prenumeraty edycja druga dzieła tytułowanego:

NAJLEPSZA METODA

na podobieństwo Ollendorffa, a w części na sposób Toussaint-Langenscheidta, do nauczenia się języka niemieckiego w 3-ch miesiącach bez nauczyciela przez P. Reussnera. Dzieło to wydawać się będzie do ukończenia druku w 3 zeszytach, z których zeszyt I stanowi kurs niższy, zaś zeszyty II i III kurs wyższy. Objętość całego dzieła wynosić będzie około 35—40 arkuszy druku w 8-ce większego formatu. Dzieło powyższe będzie w edycji 2-iej znacznie ulepszone i powiększone. — O praktyczności i użyteczności dzieła tego świadczy samo wyczerpanie edycji pierwszej w krótkim stosunkowo czasie.

Cenę całego dzieła ustanawia się na rs. 2 kop. 40. Prenumeratorem płacą w Warszawie tylko rs. 2, na prowincji z przesyłką rs. 2 kop. 40, następnie:

w Warszawie, za zeszyt I k. 60, na prowincji za zeszyt I rs. 1 k. 20, „ „ „ II „ 80, „ „ „ II „ 1 „ 20, „ „ „ III „ 60, „ „ „ III „ — „ —

Prenumeratę przyjmują wszystkie księgarnie krajowe przy odbiorze zeszytu I na zeszyt II-gi, — a przy odbiorze zeszytu II na zeszyt III-ci. — Kto posiada kurs niższy z edycji I-iej, ten może nabyć kurs wyższy z edycji 2-iej w drodze prenumeraty, za dopłatą rs. 1 kop. 40 (z prowincji na przesyłkę dodatek kop. 30). 2085

Skład główny w księgarni **GEBETHNERA i WOLFFA**.

APTEKA.

W osadzie Brok, w pow. Ostrowskim, w miejscowości bardzo pięknej, nad rzeką Bugiem położonej, ludności około 4,000, z dniem 1 Sierpnia r. b. otwarta będzie **apteka**; pożądanym jest bardzo **LEKARZ**, który z pewnością znajdzie powodzenie. 2994

Próżne BECZKI od naty

w dobrym stanie, kupuje po rs. 2 kop. 35 franko SKŁAD

Braci Nobel,

PREJAZD № 9. 2088

!!!Na czasie!!!

DOM w dobrym punkcie miasta do sprzedania. Dochód 2,000 rs. Do kupna potrzeba 3,000 rs., gdyż na hypotece reszta pozostaje na mały %. — Wiadomość: Elekoralna 47, m. 20, rano do 10, po połud. od 3—5. 2992

NEGLIŻE DAMSKIE Wyprawki i Bielizna dziecienna, gotowe i na obstarunek, starannie wykończone, po cenach przystępnych, poleca **Skład Perkali i Koronek ruskich, Hotel Brühlowski. 2902 WROTNOWSKA.**

Prawie za bezcen

jest do sprzedania **FORTEPIAN** używany. — Ulica Świętokrzyska № 39, wiadomość u stróża. 3000

Zboże od śniedzi
chroniana, znana ze skuteczności swojej zaprawa nasienna **W. Dany'a**, którą zaprawiona, zupełnie od śniedzi czarna pszenica, najlepszy p on wydaje, sprzedaje się po kop. 40 za pakiet do zaprawienia 2 korcy wystarczająco, u następujących firm w Warszawie: w składach nasion pp.: **Rudnickiego i S-ki, H. hr. Skarbka i W. hr. Konikiera, Wasilewskiego & Filastkiego, Ignacego Zielńskiego**, w składzie aptecznym p. **A. F. Galie**, oraz u niżej podpisanych: **M. LANEY i S-ki, ulica Leszno № 51, w Warszawie.** Sprzedają na prowincji odbywa się u pp. **Bukowskiego w Łonży, M. Grasa w Łasku, Gryzewskiego i S-ki w Łęczycy, C. Hennla w Opatowie, L. Klamorowskiego w Pionsku, F. Łukasika w Włocławku, Ługowskiego w Zaleszowie, S. Mecha w Konstanie, L. Oppenheima w Częstochowie, Adama Rokossowskiego w Miechowie, Sołtykowskiego w Kielcach i u R. Weila w Ożorkowie.** 2089

Kucharz uzdolniony

z dobrymi świadectwami, od 1 Sierpnia jest potrzebny. Wiadomość w pałacu **Hr. Zamojskiego** ulica **Senatorska** № 31, u pani **Fałęckiej**. 2086

DOM

do sprzedania zaraz w najnowszej części miasta. Wiadom. Żórawia № 24 mieszka 3109

Zarząd Drogi Żelaznej Nadwiślańskiej,

podaje do wiadomości, że począwszy od dnia 17 (29) Lipca r. b., w każdą Niedzielę i Święta uroczyste, wyprawiane będą po drodze Nadwiślańskiej pociągi spacerowe, a mianowicie:

do Nowo-Georgiewska

z Warszawy odchodzić będą o godzinie 7 m. 49 rano i przybywać do Nowo-Georgiewska o godz. 9 m. 7 rano, z powrotem zaś wychodzić będą z Nowo-Georgiewska o godz. 8 m. 45 wieczór i przybywać do Warszawy o godz. 10 m. 10 wieczorem.

do Lublina

z Warszawy odchodzić będą o godzinie 7 minut 49 rano i przybywać do Iwangrodu o " 11 " 5
" do Nałęczowa o " 12 " 50
" do Lublina o " 1 " 41 po południu.

z powrotem zaś wychodzić będą:
z Lublina o godzinie 4 minut 5 po południu.
z Nałęczowa o godzinie 4 minut 56
z Iwangrodu o godzinie 6 minut 43 i

przybywać do Warszawy o godz. 10 m. 10 wieczorem.

Oprócz powyższych pomiędzy stacjami Lublinem i Nowo-Aleksandrją kursować będą oddzielne pociągi spacerowe, które wychodzić będą:

Z Lublina o godz. 7 minut 40 rano

i przybywać do Nowo-Aleksandrji o godz. 10 m. 34 rano.

W odwrotnym zaś kierunku wychodzić będą:

z Nowo-Aleksandrji o godz. 7 wieczorem

i przybywać do Lublina o godz. 10 m. 16 wieczorem.

Wymienione pociągi spacerowe będą się zatrzymywały po drodze na wszystkich stacjach i przystankach, a oprócz tego pociąg spacerowy idący do Nowo-Georgiewska i ziamtąd powracający, będzie przystawał pomiędzy stacją Jabłonna i przystankiem Płudy na 108 wiorseie, przy budce Nr 84. 2049

Zaproszenie do przedpłaty.

Najtańsze pismo codzienne

„DZIENNIK DLA WSZYSTKICH”.

(miesięcznie kop. 30),

wychodzi od dnia 1 Czerwca r. b., z nowo-zatwierdzonym programem i obejmuje:

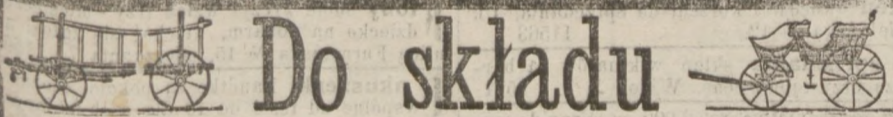
Wiadomości kościelne, dworskie i urzędowe. — Artykuły wstępne we wszelkiego rodzaju sprawach społecznych. — Kronika najciekawszych wypadków z miasta, kraju, Cesarstwa i zagranicy. — Sprawozdania sądowe i teatralne i wszelkiego rodzaju artykuły i korespondencje z zagranicy. — Krytykę literacką i artystyczną. — Wiadomości polityczne. — Telegramy. — Rozmaitości. — Wiadomości i artykuły treści handlowej i przemysłowej. — Tabele wygranych na loterji klasycznej Warszawskiej. — Szczegółowe afisze teatralne i koncertowe. — Feljton. — Najciekawsze Nowelle, Powieści, Pamiętniki, Humoreski, Poezje itp.

Przedpłata wynosi:

w Warszawie, z odnośnieniem do domu:	Na prowincji i w Cesarstwie:
miesięcznie rs. — k. 30.	kwartalnie rs. 1 k. 50.
kwartalnie rs. — k. 90.	półrocznie rs. 3 k. —
półrocznie rs. 1 k. 80.	rocznie rs. 6 k. —
rocznie rs. 3 k. 60.	z opakowaniem i przesyłką

Pomiędzy pracami innymi mamy przygotowane do feljtonu: **Niezmiernie ciekawe powieści p. t.: Szpiegi, Pamiętniki pieczeniara, Spadek po powieszonym i wyborna, oryginalna, pełna komicznych sytuacji humoreskę: Burmistrz, Rabin i Szewc Kalasanty**, rzecz oparta na tle stosunków małomiasteczkowych. Obie te prace niebawem zaczniemy drukować.

Przedpłatę można wnieść do Redakcji **Mazowiecka 11**, można też zapisywać „Dziennik” we wszystkich Księgarniach i Kantorach pism periodycznych. 1852

Do składu

Szydłowieckiej Fabryki Bryczek i Wozów

Aleja Jerozolimska № 21,

nadszedł transport bryczek resorowych i zwyczajnych, różnych fasonów. Wozy gospodarskie, miastowe a także kryte do śmieci. 2073

Nauka i wychowanie.

Zwajcarka z Genewy mająca czteroletnie świadectwo, poszukuje miejsca do dzieci. Krakowskie-Przedmieście № 7, prawe skrzydło, mieszki 28, na dole. 11470

Młoda osoba mówiąca po rusku, jest potrzebna do wykładu języka polskiego. Zgłaszać się można do 11-ej rano. Hoża № 16, mieszki 4 w podwórzu. 11481

Do zakładu naukowego przy ulicy Szpitalnej № 8 potrzebny jest nauczyciel gimnastyki. 11343

Młoda Niemka muzykalna, uzdolniona w ręcznych robotach kobiecych, poszukuje miejsca jako bona. Oferty przesłać do pani Jungnickel Łódź, Grotelstrasse 1309. 1577

Posady i prace.

Panny do kwiatów potrzebne są zaraz. Fabryka Górskiego Zabia 4. 11445

Potrzeba maszynistki i podręcznej do bielizny. Ulica Żelazna № 20 lit. C. Stróż wskazuje. 11442

Potrzebny jest rzadca dóbr z kapitałem 3,000 do 4,000 rs. na warunkach dogodnych. Wiadomość w hotelu Polskim pod № 72. 11443

Do zakładu fotograficznego w jednym z największych miast Królestwa potrzebna jest retuszerka do klisz i pozytywek. Stoi i mieszkanie przy rodzinie, warunki wygodne. Adresy złożyć zaraz u p. J. Hoffich, Leszno № 7. 11538

Czeladnik umiejący reperować maszyny do szycia lub zdolny ślusarz potrzebny zaraz do mechanika, róg Wąskiego i Szerokiego Dunaju № 8. 11526

Potrzebna jest zaraz na wieś do pożydycznej poważnej osoby gospodyni, młoda, energiczna, umiejąca ładnie prasować i znać się na kuchni i gospodarstwie wiejskim. Porozumieć się można do 9-ej rano i między 3-ą a 5-ą po południu przy ulicy Ciepłej № 9, stróż wskazuje. 11477

Kto poszukuje człowieka zdolnego mającego dobrą opinię, energicznego, w sile wieku będącego, obznajmionego z gospodarstwem rolnym, sądownictwem i w fachu administracyjnym, takowego znajdzie przy ulicy Złotej pod № 37, mieszkania 32. 11196

Potrzebne są panny podręczne do sukien i do nauki. Śliska № 8, m. 35. 11533

Szlifierze chłopcy od 15 do 18 lat mogą znaleźć stałe i korzystne zajęcie w fabryce żyłek na Smolnej pod № 10. 10943

Zdolny tapicer, przytem władający kilkoma językami poszukuje miejsca zarządzającego pracownią lub magazynem. Wiadomość ulica Ogrodowa № 6, mieszkania 20, do godz. 10-ej rano. 11465

Pisarz z kaucją potrzebny jest zaraz do składu węgla. Wiadomość Bracka № 2. 11462

Potrzebne są zaraz uczennice do kwiatów i panna do szycia na maszynie Singer. Ul. Złota № 10, m. 1. 11462

Skład rycin A. Beggrowa,

w Petersburgu, Newski-Prospekt № 4, sprzedaje oryginalne ogłoszenia o koronacji

2052

ICH CESARSKICH MOŚCI

rozdawane przez Heroldów w Moskwie.—Cena 1 ark. 80 k., z przesyłką 90 k.

NOWO-OTWORZONA

Restauracja „Kazimirówka” Wielki Zakład Gastronomiczny

ul. Krakowskie-Przedmieście Nr 8, dom własny.

poleca względem Szanownej Publiczności, wszelkie potrawy à la carte, smacznie, czysto i zdrowo przyrządzone, tak na gorąco, jak i na zimno. Wina, piwa, portery i wódki od pierwszorządnych firm zagranicznych i krajowych. — Ceny przystępne. 2081

Duży kufel wyborowego piwa kop. 5.

!Głównie dla Wydawców, Autorów i Fabrykantów!

Fotodrukarnia

pod firmą „A. GOTZ,”

KRAKOWSKIE-PRZEDMIEŚCIE № 7,

II-gi dziedziniec, lewa oficyna, miesz. 39.

Jedyny zakład w Warszawie, wykonywa sposobem światłodruku wszelkie reprodukcje z fotografii, jako to: obrazów olejnych, sztychów, albumów artystycznych, ilustracji do cenników, rysunków technicznych, etykiet do pudełek itp., po cenach umiarkowanych. 2090

KROPLE i ELIXIR AMERYKAŃSKI

OD BÓLU ZĘBÓW

Hippolita Majewskiego,

dozwolone przez Departament Medyczny d. 16 Października 1874 roku, za № 9222.

Łatwość użycia i natychmiastowy skutek, uczyniły krople Amerykańskie i Elixir powszechnie znanymi na wystawach w Petersburgu, Moskwie, Warszawie, Krakowie, Lwowie, Wiedniu, Paryżu, Neusatz w Węgrzech i innych, gdzie publiczności cierpiącej udziałem bezpłatnie pomocy. Przekonano się, że środek ten nie szkodliwy a pożyteczny, powinien się znajdować w każdym rodzinnym domu, a osobliwie po wsiach, oddalonych od miast i aptek. Wiele medali i nagród honorowych od wysoko postawion. Osób i Stowarzyszeń Naukowych, są wymownym dowodem ich skuteczności.

Krople Amerykańskie i Elixir, sprzedają się w Warszawie: w Magazynach Warszawskiego Laboratorium Chemicznego, **Krakowskie-Przedmieście № 1**, obok kościoła Ś-go Krzyża i na rogu Senatorskiej i Miodowej № 1, a także w Głównej Ekspedycji wymienionego Laboratorium, Świętojerska № 12.

Znajdują się także w składach Materiałów Aptecznych pp.: Mrozowskiego, Spiessa, Galle, Sierżputowskiego, a także we wszystkich aptekach.

Sprzedają ich we wszystkich gubernjalnych i powiatowych miastach w Aptekach i Składach Aptecznych.

Ceny są dla wszystkich stałe i przystępne na pudełkach z kroplami i fiakonach z Elixirem drukowane.

Mniejsze pudełko z 3-ma środkami i objaśnieniem rs. 1.25.

Większe pudełko z 3-ma " " " 2.50.

Pojedyncze fiaski w mniejszym formacie po kop. " " 40.

Ceny Elixiru Amerykańskiego kop. 75, rs. 1.50, rs. 2,—hurtem kupujący otrzymują stosowny procent. 1741

Hippolit Majewski.

L. G. TISSEN

Ogrodnik

w majątku Kalkuhnen pod Dynaburgiem, poleca na jesień r. b.

Drzewa owocowe

silne, młode, jako to: jabłunki po 40 do 50 kop. za sztukę; Gruszki, Śliwki, Wiśnie i Czeresnie, po 50 kop. za sztukę.

Wszystkie drzewa sadzone przezemnie na zwyczajnym nie sztucznie przygotowanym gruncie, mają korzenie silne i jak wiadomo tem dowodzą, że rośliny są pewne.

Katalogi wszystkich do sprzedaży przeznaczonych drzew w zakładzie moim można otrzymać bezpłatnie.

Zapasy są tak obfite, że jestem w możności zadowolnić wszelkie wymagania moich kuzmanów, choćby w najobszerniejszych rozmiarach. 2997

AKUSZERKA

przyjmuje osoby spodziewające się słabości i na czas dłuższy przed słabością. Ceny przystępne.—Bednarska № 18, 2-gi dom od Krakowskiego-Przedmieścia. 2931

Buldogi Duńskie

czystej rasy, młode, są do sprzedaży. — Wiadomość każdego czasu przy ulicy Freta № 13, stróż wskazuje. 2069

Maszynistki potrzebne są do fabryki wyrobu bielizny. Wiadomość u Rosenfelda. Dzielnia № 10. 11110

Ktoby potrzebował ucznia z prowincji, który ukończył 4 klasy realne, do handlu, raczy się zgłosić do p. Czerwińskiego pod firmą „Ulądówka,” Senatorska № 2. 11304

Porzeczny uczeń do stolarza od lat 15. Świętokrzyska № 26. 11457

Młody człowiek znający doskonale rachunkowość i mogący prowadzić korespondencje w językach polskim i rosyjskim prosiłby o jakiegokolwiek zajęcie przy gospodarstwie lub przy cukrowni. Łaskawe oferty proszę nadesłać do kantoru Kur. Warsz. pod lit. W.

Corzełnik fachowy gotów przyjąć miejsce Gorzełzanego na większej gorzełni mającej rekomendację obywatelską i kazonne udostowierzenia bez różnicy z wszelkimi materiałami to jest kukurydzy, żyta, kartofli i melasy. Adresować proszę: Witebska gubernia, gorod Połock S. P. poste restante. 11464

Poszukują się ślusarze mechaniczni jako też tokarze w żelazie, do natychmiastowego umieszczenia w fabryce machin Ap. Krauzego w Inowrocławiu (W. K. Poznańskie).

Były gimnazysta (izraelita) pragnie umieszczyć się jako volontair w kantorze. Oferty sub „H” w kantorze Kurjera lub Leszno 19, mieszka. 4. 11549

Panna uzdatniona do bielizny i osoby szyjące w domu, znajdują stale zatrudnienie w fabryce bielizny Senatorska 20, mieszka. 16.

Potrzeda dwóch uczniów do składu wódek dobrej kondyty, w wieku od lat 14 do 16, z wykształceniem 2-ch lub 3-ch klasowem, tylko z prowincji. Wiadomość róg Senatorskiej i Krakowskiego-Przedmieścia firma Schnajder. 11582

Człowiek w średnim wieku poszukuje miejsca szwajcara lub temu podobnego; na zadanie może złożyć kaucję. Wiadomość: ulica Ogrodowa № 57, mieszkania 3. 1569

Osoba umiejąca szyć na maszynie, mogąca zająć się gospodarstwem domowem lub jako panna służąca, poszukuje miejsca w Warszawie lub na prowincji. Wiadomość: Sienna № 15, mieszkania 11. 11558

Za dobrem wynagrodzeniem potrzebne są zpanny zdadne do spódnic i staników. Wiadomość: Leszno № 7, mieszka. 10. 11545

Uczniowie potrzebni do zakładów ślusarskich. Marszałkowska № 60. Szpitalna 2.

Subjekt handlowy znający języki: polski, rosyjski i niemiecki, poszukuje zajęcia. Łaskawe oferty do kantoru Kurjera pod lit. K.

Osoba młoda poszukuje miejsca zarządu domem u pojedynczej osoby. Wiadomość: Elekoralna № 24, mieszka. 8, zastać można między godziną 1—6. 1570

Człowiek młody, obeznaný dokładnie z przepisami policyjnymi, pragnie otrzymać zarząd jednego z większych domów w Warszawie. W razie potrzeby może złożyć kaucję. Wiadomość: ulica Krucza № 6, m. 28. 11553

Potrzedna jest starsza panna wydoskonalona w kroju sukien. Tamże potrzebne są panny do maszyny, podręczne i do nauki. Wiadomość: ulica Świętokrzyska № 6, m. 5.

Maszynista mechanik poszukuje zajęcia w Warszawie lub w Królestwie. Oferty proszę składać do handlu p. Langowskiego róg Aleksandrji i Tamki pod lit. A. W. 2. 11458

Potrzedne są panny do cienkiej maszyny półkoszowniczej, oraz do wykończania, za dobrem wynagrodzeniem. Pracownia półczochoch Świętojska № 22. 1547

Do samodzielnego prowadzenia rozjezdnego interesu handlowego w Rosji potrzebny natychmiast człowiek młody kawaler, mówiący cokolwiek po rusku z kaucją w gotowiznie rs. 300. Wiadomość w biurze ogłoszeń Senatorska № 18. 1560

Potrzedne zaraz dwie panny kompletnie uzdatnione, znające krój, jedna do bielizny, druga do krawieczyny. Nowogrodzka 21a, mieszka. 7. 1557

Potrzedna jest osoba młoda, dobrego prowadzenia, jako sklepowa. Wynagrodzenie 20 rs. miesięcznie i udział w zyskach. Wiadomość: ulica Leszno № 43, od g. 3—6 po południu, stróż wskaże. 1566

Kupno i sprzedaż.

100 kapeluszy gotowych do grubej żaloby krepowych, granadynowych, tybetowych i słomkowych ubieranych czarno, poleca specjalny magazyn Sabiny i Zdzisława Fijałkowskiego. Ulica Senatorska № 18, wprost kościoła w podwórzu na dole. 1196

Kupuje złoto, srebro, kwity lombardowe. Ptasia № 4, mieszka. 30, obok Zimnej. 11295

Tremo z marmurowym blatem do sprzedania. Piękna 21a, mieszka. 2. 11419

Drzwi, drzwi, okna, kaflę, używane, do sprzedania. Mostowa № 13, 1-e piętro, u rzadcy. 11212

Lawek szkolnych 40 do sprzedania, razem lub częściowo. Wiadomość: Marszałkowska № 19, mieszka. 7. 11162

Fortepiany nowe czarne krótkie o 7-miu oktawach, 4-ch szprejach z całym blatem, własnej fabryki i zagraniczne oraz wielki wybór używanych; strojenie i wszelka reparaacja przyjmują fabryka T. Biernackiego Krucza № 21 róg alci Jerolimskiej. 11358

Przyzka do sprzedania w dobrym stanie, Biełka za rs. 80. Wiadomość u stróża Mokotowska № 21. 11376

Mebli garnitur, sofa szeslong, ottoman, kołczeta, łotele używane do sprzedania. Ulica Królewska № 19, mieszka. 2. 11380

Ma do sprzedania tokarnię z naczykiem. Ul. Nowolipie № 76, mieszkania 8. 11381

Fortepian za rs. 45 do sprzedania, oraz takowe kupuje, placę bardzo dobrze. Ulica Marszałkowska № 48, magazyn mebli. 11378

Tokarnia pedałowa, mała, cała żelazna, wraz z suportem, do sprzedania. Wiadomość: Chłodna № 4, u gospodarza. 11365

Zegar antyk stołowy jest do sprzedania. Zgłosić się na ulicy Piwną № 42, m. 10.

Krzynie używane różnej wielkości do sprzedania. Wiadomość w biurze właściciela domu Miodowa № 11. 11483

Do sprzedania szafa dębowa, umywalka z marmurowym blatem, stół jadalny. Przejazd, Mostowski pałac, stróż wskaże. 11473

Mebli ozdobne z 6-ciu pokoi, bardzo mało używane, całe urządzenie lub częściowo, jest do sprzedania bardzo tanio. Ulica Zielna № 4, m. № 1, na 1-m piętrze, pomiędzy Złota i Chmielna. 11488

Do zbycia całe urządzenie sali jadalnej, dębowe, rzeźbione. Nowo-Senatorska № 2, stara poczta, u stolarza. 11466

Kupuje! złoto, srebro i kamienie. Józef Beteher Marszałkowska 65. 11572

Do sprzedania meble nowe: dwie szafy orzechowych, tualeta, para łózek, biurko piękne dębowe, komoda z wysuwaniem biurkiem (używana). Ceny bardzo przystępne. Ogrodowa № 3, mieszkania 3. 1574

Ślubna suknia, biała atlasowa, przez 2 godziny użyta, jest do sprzedania za przystępną cenę; nowy szal francuzki; oraz duży kufer obity żelazem. Wspólna № 13, m. 5.

Mebli orzechowe z 3-ch pokoi, bardzo mało używane, całe urządzenie lub częściowo do sprzedania bardzo tanio. Złota № 10, mieszkania 15, od Marszałkowskiej 5-ty dom, oficyna lewa, na dole. 11547

Pompa. System Lesesta ssąca prawie nowa z rurami, ciągnie do 40 łokci, do sprzedania. Wiadomość Elekoralna № 47 dystrybucja Wernera.

Za pół ceny do odprzedania talizman piękności Wan der Turawa, za 2 z połową pudełka tych leków rs. 3 kop. 50 zamiast rs. 7 kop. 50. Bracka, zapytać stróża № 13.

Do sprzedania damska garderoba, bielizna stołowa i meble. Szpitalna 2, m. 7.

Kupuje meble starożytne i koronki, szale tureckie i francuzkie i wszelkie starożytności. Ktoby takowe miał proszę się zgłosić na Plac Resursy Kupieckiej drugi sklep od rogu. R. Apielewicz. 11573

Pianino Hofera prawie nowe 350, paryżkie 300. Nowy-Swiat 68. Strojenia i reparaacje przyjmuje Cerulli. 11576

Wie maszyny do rękawiczek w dobrym stanie do sprzedania za b. niską cenę. Senatorska 20, mieszka. 16. 1576

Tanio do sprzedania: szeslong, sofa, stół, tażerka, parawan. Hoża № 18a, m. 22.

Mebli bardzo gustowne, garnitur orzechowy, rzeźbiony, szafy robierane, kredens, stół jadalny, garnitur angielski, biuro mezikie, szeslong, łóżka, toaleta, szafka do bielizny, szafka noce, umywalka, stolik do samowara, garnitur napoleonkowy, tremo, lustra i firanki, tanio do sprzedania. Róg Marszałkowskiej № 26, i od Chmielnej № 27, mieszkania 30. 11044

Garnitur czarny, salonowy, kredens, stół, krzesła, szafy robierane, szafka do książek, biuro wielkie, wszystko to dębowe, łóżka rzeźbione, umywalka, toaleta, otomanka i inne meble; jakoteż kolumny czarne, obrazy, firanki, dywan, lampy, żyrandol kandelabry, są do sprzedania niedrogo. Sienna 3, mieszkania 4. 11335

Mebli do sprzedania: garnitur, portjery z kilku pokoi, szeslong, krzesła czarne, dwie szafy robierane pięknej roboty, dwie małe do bielizny, biurko damskie, z jadalni dębowe umeblowanie, para łózek bardzo ozdoby, szafka noce, umywalka, biblioteka rzeźbiona, konsolki, lustra, kilka dywanów dużych, lampa wisząca i salonowa, serweta, firanki, szafa kuchenna z półkami duża. Bracka № 12, drugi dom od Chmielnej, stróż wskaże, od 10 do 9 wieczorem. 11429

3 tuziny krzeseł dębowych do sprzedania 3 z ozdobną rzeźbą. Ulica Gęsia № 19, m. 46. Widzieć można w każdym czasie, cena tania.

Kocioł parowy żelazny zdający do gorzełni lub maszyny parowej, do sprzedania. Dominium Radonie, stacja Grodzisk D. Ż. W.-W.

Mebli do sprzedania z kilku pokoi, bardzo tanio, razem lub częściowo. Chmielna 25, druga brama od ulicy Marszałkowskiej, stróż wskaże. 11426

Interesa handl. i majątk.

Ogród owocowy bardzo piękny, kilkadziesiąt drzew fruktowych, do wydzierżawienia na rok b. 8 wiorst od stacji dr. żel. Nadwiśl. Piława. Bliższa wiadomość ulica Żelazna № 33, mieszka. 6, od godziny 8 do 9 zrana. 11424

Do sprzedania kolonia o 5 wiorst od stacji drogi Terespolskiej położona, bez służebności, ogółem morgów 140 z lasem, ogrodem owocowym i sadzawką zarybioną, zabudowania i ogrodzenie nowe, 2 domy mieszkalne z których jeden murowany. Inwentarz żywy też nabytym być może. Bliższa wiadomość u stróża na Daniłowiczowskiej № 4A. 11551

Rs. 5,000 potrzeba na pierwszy numer hipoteki. Nowogrodzka № 13 róg Kruczej, od 3 do 6 godz. Stróż wskaże. 11484

Sklep spożywczy, targu dziennego 30 rubli, komorne, pokój, kuchnia, wodociąg, piwnica rocznie rs. 360, do sprzedania z powodu musowego wyjazdu. Wiadomość Królewska 43, drugie piętro, Zawadzki. 11452

Za rogatką Wolską na drodze do kościoła św. Stanisława jest do sprzedania kolonia № 265 zawierająca łokci 23,000 z zabudowaniami drewnianymi, ogrodem owocowym i warzywnym. Wiadomość na miejscu bez pośrednictwa. 11493

Rs. 8,000 lokowane w Banku Polskim za 10 wypłacalne, przynoszące 5%, do odstąpienia. Wiadomość w biurze ogłoszeń Senatorska 18. 1579

Sklep mydlarski jest do sprzedania z powodu zmiany interesu, w środku targu przy najruchliwszej ulicy. Bliższa wiadomość w kiosku przy rogu ulicy Marszałkowskiej i Zielonego Placu. 11571

Rs. 3,000 potrzebne na hipotekę domu w Warszawie. Wiadomość u notariusza Kiełtyńskiego w sądzie okręgowym. 11579

Do sprzedania dom drewniany, z placem do budowy, ogródkiem i zabudowaniami, za cenę umiarkowaną. Wiadomość: ulica Płomackie № 6, 1-e piętro, w składzie obrazów.

Sklep rzeźniczy wraz z restauracją do sprzedania. Wiadomość: kiosk, Marszałkowska, róg Jerolimskiej. 1540

Do odstąpienia dwa zakłady restauracyjne, jeden z ogrodem, na bardzo korzystnych warunkach. Wiadomość ulica Bednarska № 14 u stróża. 11433

Sklepik wiktualów do sprzedania, przy ul. Leszno № 50. 11298

Jest do sprzedania sklep mydlarski z naktą, z wyrobioną klientelą od kilku lat egzystujący, lokal tani i dogodny. Nizka № 12a. 11455

Sklep i magle są do sprzedania procentujące. Ulica Twarda № 15. 11461

Sklep dystrybucyjno-norymberski, egzystujący od lat 16, do sprzedania zaraz. Ulica Podwał № 14. 11372

Sklep wiktualów z dystrybucją jest do odstąpienia w każdym czasie. Krucza № 19.

Do sprzedania dobra ziemskie, wólk 45, bez żadnych służebności, z łakami nadwiślańskimi, o wiorst. 9 od Warszawy, lub zamienione mogą być na dom porządny wartujący rs. sto tysięcy, ze stajnikami i wozwaniami, na jednej z przynajmniej ulic — Wiadomość u p. Moszczyce, róg Miodowej i Długiej № 17, w sklepie luster K. Prager, od godz. 8—10 i od 2—4. 11562

Sklep dystrybucyjno — spożywczy do odstąpienia pod filarami Teatralnemi. 11569

Sklep wiktualów jest do sprzedania w dobrym punkcie. Nowolipki № 37. 11567

Sklep owocowy i korzeni do sprzedania. Ul. Bielarska № 12. 11563

Do sprzedania sklep wiktualów za bardzo przystępną cenę. Widok № 7. 1571

Bez pośrednictwa rs. 2,000 są zaraz do wypożyczenia. Adres złożyć pod lit. K. S. 22, w kantorze Kurjera Warsz. 11561

Sklepik wiktualów do sprzedania z powodu słabości dziecka. — Wiadomość: ulica Tamka № 36. 11556

Sklep spożywczy jest do sprzedania. Ulica Zielna № 8. 11543

Sklep wiktualów i norymberszczyzny jest do sprzedania z powodu braku dozoru. Ulica Śliska № 5. 11542

Do sprzedania posesja z kuźnią we wsi Ochocie w gminie Czyste za rogatkami Jerolimskimi. Wiadomość na miejscu pod № 18, u właścicieli Mejbaum. 11476

Sklep wiktualów do sprzedania. Wiadomość: ulica Nowogrodzka № 15. 11492

Osada Karczemna z własną księgą hipoteeczną, pół mili od Grodziska, 5 morg grunt z łaką nad rzeczką, blisko kilku młynów, do sprzedania. Nowogrodzka № 13, róg Kruczej, od godz. 3—6, stróż wskaże. 11373

Pokój duży od frontu, o 2-ch oknach, jest do wynajęcia w każdym czasie w bliższości Saskiego ogrodu. Szkolna 1, wskpiku.

Ładne mieszkania ze stołem w Otwocku umeblowane do wynajęcia. Pokoje ze stołem od rs. 2 do 4-ch dziennie, położenie piękne w lesie nad rzeką, godzina jazdy koleją z Warszawy. Wiadomość bliższa u R. Florjanowicza, Senatorska № 4. 11396

Sklep do wynajęcia przy ulicy Marszałkowskiej № 69. Wiadomość w mieszkaniu № 1. 11431

Pokój lub pomieszczenie dla osoby płci żeńskiej. Elekoralna № 17, m. 7. 11233

Łokale różne i sklep do wynajęcia, obok przystanku tramwajów. Twarda № 36.

Zaraz do wynajęcia 3 pokoje na 1-em piętrze z balkonem, przedpokojem, kuchnią, wodociągiem. Cena 294 rs. Wileza 17D.

Za bezcen pokój kawalerski ładny, duży. Hoża 10, m. 9. 11448

Pokój z kuchnią albo baz kuchni, ulica Szpitalna 2, m. 6, 1-e piętro. 1552

Pokój z oddzielnym wejściem do najęcia. Ordynacka № 2, mieszka. № 9. Wiadomość od godz. 3-ej do 6-ej. 1352

W każdym czasie do wynajęcia pokoje kawalerskie z komfortem urządzone, na 1-m piętrze, wszelkimi wygodami, z usługami umiarkowane ceny. Wiadomość u stróża na miejscu: plac Krasiński № 3. 11086

Pokój na parterze od frontu przy ulicy Żródłowej № 4, w bliskości placu Zamkowego do wynajęcia każdego czasu. Stróż wskaże. 11334

Do wynajęcia od każdego czasu kilka pięknych mieszkań od 3 do 5 pokoi z kuchniami, przedpokojami i wszelkimi wygodami oraz spichrz zdający i na piekarnię. Wiad. na miejscu Chłodna 12, u właścicieli.

Pokój dla osoby płci żeńskiej do wynajęcia. Nowy-Swiat № 1, mieszka. 18. Tamże potrzebne są panny podręczne. 1578

Stajnia i wozownia od 1 sierpnia do wynajęcia przy ulicy Miodowej № 11. Wiadomość w biurze właściciela domu lub u rzadcy. 11577

Jasna Góra. Mieszkania czyste, wygodne, 1-e piętro z balkonem na park, blisko klasztoru. Ulica Wieluńska dom Godlewskiego, od 20 do 50 kop. za dobę. 11575

Pokój duży o dwóch oknach, na placu Teatralnym № 7, jest do najęcia w każdej chwili. Wiadomość u stróża lub w mieszkaniu № 18 tegoż domu. 1573

3 i 2 pokoje z kuchniami i sklepy, do wynajęcia każdego czasu. Nowy-Swiat № 12.

Doniesienia rozmaite.

Fabryka kufrow, waliz i toreb podróżnych Walerjana Breymeyera, Krakowskie-Przedmieście 22, wprost ulicy Hr. Berga, przyjmuje wszelkie reperacje. 630

Przepisywania rozmaitych papierów w języku polskim, francuzkim i rosyjskim, oraz uporządkowaniem bibliotek i ułożenia katalogów takowych podjmuje się. Łaskawe oferty pod lit. A. B. przyjmuje kantor Kurjera.

Obiady prywatne. Ulica Wspólna № 7 lit. B, mieszkania 19. 11137

Nam zaszczyt zawiadomić że fabrykę mojej fortepianów i pianin przeniosłem na ulicę Obozną № 3, pierwszy dom od Krakowskiego-Przedmieścia i wyrabiam fortepiany i pianina nowe, oraz przyjmuję wszelkie reperacje fortepianów i pianin oraz strojenie. Z szacunkiem A. Janiszewski. 10308

Amerykanka Hoża 10. Osoby mające maszyny półkoszownicze grube, znajdują stałą robotę. Tamże potrzebne maszynistki. 11447

Ktoby sobie życzył wziąć tizy - miesięczne dziecko na pokarm, niechaj się zgłosi na ulicy Furmańska № 15, mieszkania 7. 11568

Akuszerki Bandtke są pokoje osobne i wspólnie od rs. 4 do 10 dla osób mających odbyć słabość, sekret zapewnienia się, ulica Hoża № 12 lit. A. 11366

Mamka z 5-miesięcznym pokarmem potrzebuje obowiązku. Dzielnia № 38. 11531

Mamka młoda bez długu, u akuszerki Dulskiej. Ulica Łucka № 13. 11490

Mamka z miesięcznym i starszym pokarmem u akuszerki Świętojska № 16.

Mamka młoda ze świeżym pokarmem bez długu jest do umieszczenia. Wiadomość ulica Krucza № 10 bez litery u akuszerki.

Mamka ze świeżym pokarmem po drugim dziecku, mająca lat 21. Ulica Żelazna 20d, stróż wskaże.

Nagrody rs. 3. Piesek mały, czarny, pokojowy, wabiący się „Kruczek,” zaginął w d. 23 b. m. Odprowadzić proszę na ulicy Hoża № 16 do właściciela domu za powyższą nagrodą. 11555

Psy myśliwskie, cetry, czystej krwi, do sprzedania. Ulica Miodowa № 12, m. № 2.